

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 17. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1933.

Szerda, 1936. január 22

Kedden, január 28-ikán temetik az elhunyt angol királyt

Három király, két trónörökös, két köztársasági elnök vesz részt a királyi temetésen — Romániát Nicolae királyi herceg, Jugoszláviát Pál régensherceg képviseli —

V. György angol király meghalt és a világsajtó egybehangzó tisztelettel és kegyelettel hártja meg uralkodói nagysága előtt az őszinte elismerés lobogóit. Uralkodói nagyságának gyökerei emberi nagyságának eredőiből fakadnak, melyek között a kötelességtudás, a példamutatás és a belátó áldozatkészség vitték egész életén keresztül a vezető szerepet. Ezekből fakadt őszinte békevágya, mely nemzetközi konferenciák élére állította, ezeken épült fel családi élete, melynek középpontjában valóban ő volt a British Empire legelső „Gentlemanje”, a szinte személytelen és hozzáférhetetlen Legfelsőbb Hatalom, amely mindig a méltányosság, az igazságosság és az egységesség eszméit személyesítette meg. A történelem a „jó” jellel a legméltóbb embert fogja megajándékozni az angol nemzet történetében, amidőn odajegyzi neve elé: az volt úgy királyi, mint egyszerű polgári értelemben és a jóság láthatatlan aranyzárlat kapcsolták hozzá népei százmillióinak szívét.

— „Le Roi est mort, vive le Roi!”

A londoni Royal Exchange évszázados lépcsőiről elhangzott történelmi szavak tudtára adják a világ népeinek, hogy az angol trón utódlásának nagy államjogi kérdése biztosított, a brit birodalom egy pillanatra sem maradt uralkodó nélkül. Edward Albert királyi herceg, az elhunyt király elsőszülött fia, aki VIII. Edward néven követi atyját a kötelességteljesítés legfelsőbb angol posztján, a trónon — édesapja fia, akinek vállain láthatatlanul lebegő királyi hermelinpalástot eddig is távoli világrészek népeinek szimpátiája és szeretete aranyozta be, melyet ugyancsak emberi erényeivel, közvetlenségével és kötelességtudásával szerzett. A világ népei kiknek sorsát tartó oszlopok egyikének támaszpontja az angol királyi trón, joggal remélik, hogy VIII. Edward V. György, a „jó király” jóságát is örökölte a trónnal együtt, mert ma semmire sincs nagyobb szüksége Európának, mint arra a megértő jóságra, amely több mint negyedszázad éven át sugárzott szét az angol trónról a világ népei felé.

Háromszázezer főnyi tömeg a Buckingham-palota előtt

V. György király halálának híre szinte percek alatt elterjedt a világon, mert az angol rádió már előzőleg beszüntette az adást és csak az agóniáról érkező híreket közvetítette. A lapok rendkívüli kiadásait valósággal szét-

soni lord éltlen szomszár állandóan a király mellett tartózkodott és az esti órákban sajátkezűleg cserélte az oxigéntömlőket. Dawson lord Mary királynéval folytatott megbeszélést, aki előtt nyíltan feltárta a helyzetet. A királyné az

Az orvosok ezután némi táplálékot kíséreltek meg a szervezetbe juttatni, azonban a szervezet gyengesége miatt, a kísérlettel felhagytak és félórával később kámiorinjekcióval igyekeztek a szív működésére hatni.

kapkodták. A londoni Buckingham-palota előtt is kifüggesztették a király erőhianyáról szóló orvosi jelentést. A palota körül mintegy 300 ezer főnyi tömeg tolongott és még gyermekek is voltak az érdeklődők között. Az orvosi jelentés kifüggesztése mely aggodalmat keltett az egész fővárosban és bár állandóan esett az eső, a királyi palota körül elhelyezkedett tömeg nem oszlott szét, hanem tovább várta az újabb jelentéseket. A katasztrófa bekövetkezését előkészítő orvosi jelentés után, a király régi alkalmazottal és birtokának bérlettel, akiket mindig barátainak és bizalmasainak tekintett, összegyűltek Sandringham faluból és környékéről a kastély rácskerítése előtt, ahol térdreborulva imát mormoltak drága, jó öreg földesuruk életéért.

Az orvosok tegnap dél óta egy pillanatra sem hagyták el a király betegszobáját. Daw-

Jobbról balra: A yorki hercegné, a yorki herceg, Viktória királyi hercegnő (a királyi pár leánya), néhai V. György király, Marina kenti hercegné, György kenti herceg, Mary királyné, a gloucesteri herceg és a gloucesteri hercegné. A térdelő kis királyi hercegnők a yorki hercegi pár gyermekei.

orvos jelentését könnytelen szemekkel, végtelen szomorúan hallgatta végig, majd így szólt:

— Ön azt teszi, amit Iónak lát. Teljesen bízom önben.

beszéltek. Az utolsó orvosi jelentést a mi időszámításunk szerint, éjjeli 12,15 órakor függesztették ki a királyi palota kapujára. A londoni rádió ebben az időpontban közölte, hogy az angol rádióállomások most beszüntetik a

Lord Dawson negyedóránként sietett át a szomszéd szobába, ahol tájékoztatta a királyi család tagjait a király állapotáról. Amikor 11 óra 25 perckor a közel halált jelző orvosi jelentést kiadták, Sir Maurice Hankey, a király magántitkára engedélyt kért a királynétól, hogy a várható eseményről telefonon értesítse a miniszterelnököt és a belügyminisztert, akiket arra akar kérni, hogy az éjszaka folyamán siessenek ki Sandringhambe. A királyné erre megadta az engedélyt.

A Sandringham palota előtt ekkor a környékbeli parasztoknak mintegy három ezer főnyi tömege szorongott és leste a híreket. Az asszonyok sirtak, a férfiak a király halála után várható eseményekről

közvetítést. A színházak, a Music Hallok, maratók és mozik bezártak, az utcákon siető nőket lehetett látni, a férfiak gondterhes arccal siettek haza, s akinek rádiója volt, ezen az éjszakán a gépe előtt ült és a híreket leste.

Kötelezőpaj időszámítás szerint, valamivel egy óra után újból megjelent lord Dawson a családtagok körében és közölte, hogy megkezdődött az agónia. Mary királyné, aki mind eddig megőrizte önralmát, kétségbeesetten zokogni kezdett és szabadfolyást engedett fájdalma megnyilvánulásának. Fél kettőkor a kezelőorvos a családtagoknak bejelentette, hogy ideje, hogy a királytól búcsút vegyenek. Mary királyné zokogva lépett a beteg szobájába, a walesi herceg, a kenti herceg, a yorki herceg és az canterbury érsek könnyekkel a szemükben állottak a szobában. Az érsek odalépett a király ágyához és György király keze után nyúlt. Az uralkodó az érsek felé fordította fejét, azonban sem szólni, sem szeméit felnyitni már nem tudta. A királyné zokogva borult

az ágyra. Az érsek balkezelével intett, mire a három fiú féltérde ereszkedett a király ágya előtt. Az érsek rövid imát mondott, az ápolószemélyzet eltávozott a szobából és csupán az angol orvosok maradtak benn a háttérben meghúzódva.

Két óra után néhány perccel a király hűrögni kezdett. Lord Dawson a beteghez sietett és a három fiú segítségével felségítette az uralkodót az ágyban. A király kinyitotta szeméit és csodálkozó arckifejezéssel nézett körül. Szólni ekkor már nem tudott, hosszan nézett az érsek arcába, majd újból lehunyta szeméit. A férfiak lassan visszafektették párnáira és a király valamivel két óra után kilehelte lelkét. Lord Dawson két orvostársával együtt azonnal kiállította a halotti bizonyítványt, amelyet bemutatott a canterbury érseknek, aki ellenjegyezte azt. Ezután behívták Sir Maurice Hankeyt, aki azonnal értesítette a londoni lordmayort és néhány perccel később megkondultak a szent Pál-templom harangjai.

Két óra hosszáig szólt a Szent Pál székesegyház évszázados harangja

A halottasszobában a királyi család tagjai sirva borultak Mary királyné karjaiba, majd a királyné a walesi herceghez lépett és megölelte Anglia új királyát, VIII. Eduárdot. Az új király és a hercegek ezután a betegszobával szomszédos terembe mentek át, ahol tanácskozni kezdtek, majd megtették az intézkedéseket a titkos tanács tagjainak összehívására, akik tudvalevőleg elsősorban kell hogy legyenek az esküt. György király halálának a híre és VIII. Eduárd trónralépését régi szokás szerint a Royal Exchange-palota lépcsőjéről heroldok közölték az egybegyűlt tömeggel, a következő tradicionális szavakkal:

— *A király meghalt, éljen az új király!* Az egész világ tudja meg, hogy a trónöröklés rendje nem szakadt meg.

Kora reggel a Szent Pál-székesegyház évszázados harangjának a zugására lett figyelmes az angol főváros népe. Az angol tradíciók szerint a székesegyháznak ezt a régi harangját csak akkor szólaltatják meg, ha az uralkodó vagy a királyi család valamelyik tagja meghalt. A királyi család egyik tagjának halála esetén egy óráig, ha maga a király hal meg, úgy két óra hosszat szól a Szent Pál-székesegyház híres harangja.

György király halálának részleteiről a következőket jelentik: György király az államtanács felállításáról szóló dekretum délutáni aláírása után elvesztette eszméletét és orvosai csak állandó injekciózással tudták szívműködését fenntartani. Végső perceiben az uralkodó kedvenc lovának, Jocknak a nevét mormolta, amelyen a múlt héten utoljára lovagolt a sandringhami kastély parkjában, míg a királyné gyalog haladt mellette.

Hathavi mély gyász

Ugy tudják, hogy a király holttestét a westminsteri székesegyházban történt felavatolása után a frogmorei mauzoleumban helyezik örök nyugalomra, ahová 1865. óta az uralkodóház összes tagjait eltemetik.

A miniszterelnökség még hajnalban intézkedett, hogy a törvényhozás mindkét háza ma délután összeüljön. Ugy az új királyhoz, mint a miniszterelnökhöz a részvétélviratok egész tömege futott be. A legelső között érkezett meg Hitler kancellár részvétélvirata, amelyben azt hangoztatja, hogy a német nép fájdalmasan érzi a nagy csapást, amely György király halálával az egész világot érte.

Újabb londoni jelentés szerint, a királyi udvar, György király halála miatt hat havi mély gyászt és hat havi félgyszt rendelt el.

Az új uralkodó megkoronázása a mély gyász letelte után történik meg. Anglia valamennyi katonai állomásának és az admirálisnak az épületén a lobogókat félárbócra engedték. A tisztiek gyászszalagot viselnek. A királyi hantait ma reggel átszállították a sandringhami Mária Magdolna-templomba és itt marad mindaddig, amíg a temetésre vonatkozó rendelke-

zések meg nem történnek. A király halála miatt a tőzsde zárva maradt és a színházak, filmszínházak nem tartanak előadást.

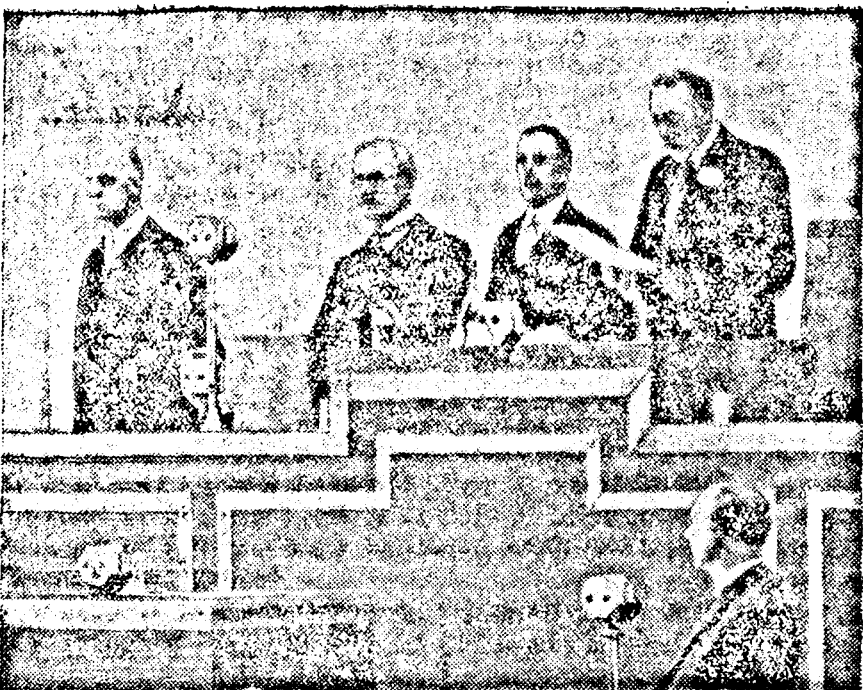
György király halálának híre a hajnali órákban érkezett Párisba. A francia főváros sajtója a mély gyász hangján emlékezik meg az angol király elhunytáról, aki mindenkor, őszinte és meggyőződéses híve volt az angol-francia barátságoknak. Párisban a hajnali órákban gyászlobogókat tűztek ki az összes középületekre. Az angol követség kapujába három órákor kitétték a feketekereses gyászjelentést. Minden valóságosság mellett szól, hogy *Lebrun köztársasági elnök és Laval miniszterelnök György király temetésére Londonba utaznak.* Az angol király nevét viselő ezredek külön díszszázadokat küldenek ki Londonba a temetésre.

Rómában az angol király halálának a híre a kora reggeli órákban terjedt el a lapok révén. *Mussolini* miniszterelnök rendeletére valamennyi középületre felvonták a gyászlobogót, amely a temetésig felvonva marad. *Mussolini* részvétélviratban tolmácsolta az olasz nép részvétét.

Háromszoros éljen az új uralkodóra

A parlament két házában ma ülésen egyesbizottságot küldtek ki, hogy az új király civilistájára vonatkozó javaslatot terjesszen a két ház elé. Az új civilistát a parlament a király uralkodásának egész tartamára szavazta meg. A trónralépés proklamálását szerdán hirdetik ki először a St.-James-palota udvarán,

Az elhunyt angol király megnyitja a világgazdasági konferenciát

Képünk azt a pillanatot örökíti meg, amidőn az elhunyt uralkodó a mikrofon előtt megnyitja a — sajnos — eredménytelenül zárult konferenciát, amely első kísérlet volt az államoknak gazdasági egységbe való tömörítésére. (1933.)

ahol megszólalnak a királyi heroldok ezüstharsónái, a királyi testőrség fegyverbe áll és miután a király udvarmestere felolvassa a proklamációt, a norfolki herceg, mint Anglia örökös marsallja, háromszoros „Éljen!”-t kiált az új uralkodóra. Erre felrepülnek a zászlók és eldördülnek az ágyuk az új király üdvözlésére, majd elindul a díszmenet, amely a Cityben a lordmajor és a fővárosi főméltóságok jelenlétében a tőzsde lépcsőjéről és egyéb hagyományos helyekről felolvassa a proklamációt.

Bucurestiből jelentik: *Tatarescu* miniszterelnök kedden reggel megjelent a bucuresti-i angol követségen, ahol Sir Reginald Hoare angol nagykövetnek kifejezte részvétét György király halála fölött. Ezután a miniszterelnök a királyi palotába ment, ahol a királyi családnak fejezte ki részvétét. A miniszterelnök megállapította az udvari gyász formuláit is és kijelölték azt a bizottságot, amely György király temetésén részt fog venni.

Az udvari gyász hat hétig tart. Romániát György király temetésén *Nicolae* herceg, *Titulescu* külügyminiszter, dr. *Anghelescu* (a kormány részéről), *Iliesvici* tábornok (az udvar részéről) és *Presan* marsall (a hadsereg részéről) fogják képviselni.

Az udvari gyászra való tekintettel a január 24-iki fogadtatás és a Ferdinand-lovagok díszbédje elmarad.

Carol király részvéte

Az elhunyt angol király temetése alkalmával istentiszteletet tartanak a fővárosi anglikán templomban. Ezen az istentiszteleten a király, az anyakirályné, a kormány tagjai és a diplomáciai testület képviselői vesznek részt.

Ma délután a királyi palotára is felhúzták a gyászlobogót

és az összes középületek szintén kitétték a fekete zászlót. A bucuresti-i angol követségen látogatási könyvet fektettek fel és a könyvbe már a kora reggel folyamán tömegesen jegyezték be részvétélátogatásukat a diplomáciai testület és a kormány tagjai, valamint a politikai élet előkelőségei.

Az uralkodó közeli rokonságban áll az elhunyt királlyal, amennyiben az anyakirályné unokatestvére az elhunytak.

Az uralkodó a királyi palotából ma délután 1 órákor a cotroceni-i palotába hajtatott, ahol az anyakirálynéval villásreggelizett. Ez alkalommal különböző intézkedéseket beszéltek meg az udvari gyászt illetően.

A képviselőházban egyébként ma gyászülés volt az elhunyt angol uralkodó emlékeztére. A Kamara épületén félárbócra engedték a gyászbavont román nemzeti lobogót, amely felé felhúzták a brit birodalom zászlaját is. A gyászülés ünnepi hangulatban vette kezdetét.

és azon *Tatarescu*-val az élen a kormány gúszba öltözött tagjai is résztvettek. Amikor *Saveanu* elnök beszélni kezdett, a Kamara felállott a halott király iránti tisztelet megnyilvánulásául. A kamarai elnök méltatta az elhunyt érdemeit. *Tatarescu* a kormány nevében parentálta el az angol királyt. Ezután az ülést a gyász jeléül felfüggesztették. A szenátusban *Dimítriu* elnök, a kormány részéről pedig dr. *Angheliescu* közoktatásügyi miniszter tartottak gyászbeszédet.

Budapestről jelentik: *Horthy* Miklós magyar kormányzó ma reggel résztvétáviratot intézett *Mary* özvegy királynéhoz. Megbizta ezenkívül a kormányzó *Vértessy* Sándor, a kabinetirodájának főnökét, hogy a budapesti angol királyi követség előtt is fejezze ki részvétét. Felkereste az angol nagykövetet *Kánya* Kálmán magyar külügyminiszter is, aki a magyar kormány nevében fejezte ki részvétki-vánóságait. *Gömbös* Gyula magyar kormányelnök a következő résztvétáviratot küldte el a kora délelőtti órákban *Stanley Baldwin* angol miniszterelnökhöz:

— Mélyen meghátva *György király* *Ötélése* halálának híréből, amely a brit birodalom és az egész emberiség számára nagy veszteséget jelent, sietek nagyméltóságodnak a magam

Amíg a walesi hercegből VIII. Eduard király lett

VIII. Edward király atyja halála fölött érzett fájdalom dacára a kora délelőtti órákban megkezdte a reá váró feladatok teljesítését. Tanácskozást folytatott a yorki herceggel és *Wygram* lorddal, édesapja régi meghitt barátjával a temetés részleteiről. Kedden reggel 7 órakor *Sandringhamból* Londonba utazott és a parlament ülése után proklamációt intézett a birodalom népeihez.

A trónralépő új király a legteljesebb és legáltalánosabb népszerűségnek örvend az angol birodalomban és az egész világon. Edward király, az eddigi walesi herceg 1894. június 23-án született. A katonai szolgálatot, mint most elhunyt atyja, a tengerészetnél kezdte és 1911-ben, tehát 17 éves korában zászlósi rangot kapott, később alhadnaggyá nevezték ki és sokszori kérelmére két év múlva került hadnagyi rangba. Nem sokkal ezután a szárazföldi csapatoknál is rövid szolgálatot teljesített és a háború kitörése után őt is beosztották a Franciaországba küldött angol csapatokhoz.

A világháború alatt *French* tábornok segédtestje volt, majd összekötőtiszt szolgálatot teljesített. Ennek során egy ízben életveszedelemben forgott.

Az első vonalak meglátogatása alkalmával gépkocsijába, amelyből a herceg alig pár perccel előbb szállott ki, belécsapott egy gránát és darabokra zúzta.

A herceg később vezérkari kapitánnyá lépett elő. 1918-ban elfoglalta a Lordok Házában az őt megillető széket, de a parlamenti vitákban nem vett részt. Ezután számos utazást tett Kanadában, az Egyesült-Államokban, Indiában, Japánban és Afrikában. Egyik keletafrikai útja során, ezelőtt nyolc évvel történt, hogy a király életveszélyes megbetegedése miatt repülőgépen sürgősen hazautazott. A király felgyógyult ugyan a tüdőgyulladásból, egészsége azonban teljesen soha többé nem állt helyre és ettől kezdve az uralkodás gondjainak egy része a walesi hercegre hárult, akit az államtanácsba is beválasztottak. A herceg ettől kezdve számos alkalommal képviselte édesapját. A trónörökös több ízben utazott Délamerikába és az ő érdeme, hogy a kereskedelmi kapcsolatok Anglia és Délamerika között megélénkültek. Az új uralkodó nagy sportember és számos nyelvet beszél. Az angolon kívül folyékonyan beszél a francia, német, spanyol, olasz, portugál és dán nyelveket, megtanulta ezenkívül az ősi kelta nyelvet, amelyet Anglia számos vidékén még mindig beszélnek.

Az utóbbi időben a gazdasági helyzet leromlása miatt ő maga is foglalkozni kezdett a gazdasági kérdésekkel és emlékezetes még mindig az a rádióbeszéde, amelyben kiadta a jelszót, hogy: *vásároljatok angol árut*. A múlt év elejétől kezdve egyre fokozódó érdeklődés-

és egész kormányom nevében a legmelegebb részvétet kifejezni. *Gömbös Gyula*.

Bárciházi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár *Gömbös Gyula* miniszterelnök nevében megjelent az angol követségen és az angol követ előtt külön is kifejezte a magyar kormány és a miniszterelnök részvétét.

Rómából jelentik: *Mussolini* miniszterelnök elrendelte, hogy az angol király halála alkalmából valamennyi olasz középületre vonják fel a gyászlobogót, amely a király temetése napjáig maradjon a középületeken. Az olasz rádió reggel 9 órakor megszakította leadásait és olasz, majd angol nyelven megemlékezett az elhunyt uralkodóról. *Mussolini* ma résztvétáviratot intézett *Baldwin* miniszterelnökhöz.

Genéből jelentik: A népszövetségi tanács ma délutánra összehívott ülését és a 13-as bizottság ülését az angol uralkodóházat ért gyász miatt elhalasztották. *Eden* lord angol külügyminiszter és *Bruce* ausztráliai főmegbízott Londonba utaztak.

Az angol király halála alkalmából *Vilmos* volt német császár táviratot intézett a királyi családhoz. Valószínű, hogy unokaöccse temetésén képviseltetni fogja magát az excsászár.

sel kísérte a közügyeket. Különösen a nemzetközi eseményekben szerzett alapos tájékozottságot és Angliában, de mindenütt az az általános vélemény, hogy a walesi herceg teljes tájékozottsággal veszi át a nagy feladatok végzését, amelyek apja halálával reá szálltak.

Az elhunyt uralkodó temetésének végleges programja

Londonból jelentik: A norfolki herceg, Anglia örökös marsallja ma kihirdette *György* angol király temetésének programját. Az uralkodó holttestét csütörtökön szállítják Londonba és január 28-án, kedden helyezik örök nyugalomra a windsori kápolnában. A westminsteri székesegyházban ravatalozzák fel *György* királyt, majd kedden reggel a parlamentbe, onnan pedig a pályaudvarra szállítják, ahonnan különvonaton viszik Windsorbá. Az utvonalon 35.000 főnyi katonai díszőrség áll.

A lordok házában háromszáz főnyi tagja ma ülésre gyűlt össze. A lordkancellár a tradícióhoz híven gyapjuzsákon ülve nyitotta meg

VIII. EDWARD KIRÁLY

a lordok házában történelmi nevezetességű ülését. Már a tanácsterem külső képén is látni lehetett, hogy Angliának új királya van. Míg a mai napig a teremben, 26 éven át, három bíbor trónszék állott, az egyik a király, másik a királyné, a harmadik a walesi herceg számára, a mai ülésen csak egy trónszék volt, annak jeléül, hogy az új uralkodó nőtlen és hogy nincs már walesi herceg. A lordkancellár eskütétele

Dánia és Norvégia királya, Lebrun köztársasági elnök részt vesznek a temetésen

Az eddig Londonba érkezett értesítések szerint a temetésen *Dániát Keresztély király*, *Norvégiát Haakon király* és *Maud királyné*, *Svédországot a svéd trónörökös*, *Belgiumot Lipót király*, *Olaszországot Umberto trónörökös*, *Franciaországot Lebrun köztársasági elnök* képviseli a temetésen, míg *Németországból nagyobb delegáció utazik Neurath báró külügyminiszter* vezetésével. *Lengyelországot Beck külügyminiszter*, *Jugoszláviát Pál régensherceg*, *Csehszlovákiát Benes köztársasági elnök* vagy *Hodzsa Milán miniszterelnök* képviseli.

VIII. Edward király ma délben a yorki herceg kíséretében elhagyta *Sandringhamet*, hogy repülőgépen Londonba utazzék. Délután 4 órakor tartották meg az első koronatanácsot a *St.-James-palotában*. Ez a koronatanács határozta el forma szerint is az új király trónralépését. A trónváltás ügyében a parlament két házát délután 6 órára ülésre hívták össze és ezen hivatalosan tudomásul veszik az új király trónralépését. Ezt megelőzőleg a titkos tanács tartott ülést, amelyen *Macdonald*, a titkos tanács jelenlegi elnöke bejelentette *V. György* király halálát és utódjának trónralépését. Ezután VIII. Edward király bevonult a titkos tanács termébe és rövid beszéd után letette az esküt a skót egyház biztonságára, míg a titkos tanács tagjai hűségesküit tettek az új királynak, aki fogadta a titkos tanácsosok hódolatát és kézcsókjait.

A titkos tanács ülése

Kedden délután megtartotta ugynevezett proklamációs ülését a titkos tanács a *St.-James* palota tanácstermében. Az ülésen háromszáz titkos tanácsos vett részt. Néhány perccel négy óra előtt VIII. Edward király a palota ugynevezett yorki szárnyából átment a tanácskozóterembe. A király proklamációját szerdán délelőtt olvassák fel Londonban négy helyről. Először *St.-James-palota* udvaráról, azután a *Cityben*, a londoni tőzsde épületének lépcsőjéről, majd két másik helyen ismertetik a proklamációt. Utána a londoni tűzérő 41, a *Tower* ütegei pedig 62 ágyulövést adnak le. Ez lesz az első üdvözlése az új első üdvözlése az új királynak.

után, a lordok házában többi tagja tette le a hűségesküit.

Az alsóházban a speaker az ülés kezdése előtt háromszor meghajolt az elnöki emelvény felé, majd itt is sor került az eskütételre. Csütörtökön *Baldwin* miniszterelnök közli a király üzenetét a parlamenttel, amelynek VIII. Edward hivatalosan tudtul adja atyja halálát és az ő trónralépését. Ezután a parlament megszerkeszti a hódoló feliratot, majd ugy az alsóházat, mint a főrendiházat február 4-ikéig elnapolják.

Szitáló esőben vitték át *V. György* király koporsóját a *sandringhami* kastélyból a templomba. A királyi uradalmak hat munkása vitték vállán a koporsót, amelyet a királyi gárda hat testőre kísért. Skót dudások gyászdalokat játszottak az uton. A *Mária Magdolna-templomban* rövid istentiszteletet tartottak, amelyen a királyi család tagjai vettek részt. A templomban felállított ravatal mellett kedden egész éjszakán át a királyi uradalmak munkásai virrasztottak.

A kora délelőtti órákban, amikor Londonba megérkeztek a hivatalos értesítések a király haláláról, az angol hajóhad a király életéveit jelző 72 ágyulövessel bucsuzott az elhunyt uralkodótól.

A haláleset miatt a londoni tengerészeti értekezlet üléseit elhalasztották. *Baldwin* miniszterelnök ma este közép-európai idő szerint fél 11 órakor rádiószózatot intézett az angol birodalom népeihez.

Az ir probléma megoldásával V. György király végzetes szerencsétlenséget hárított el Angliáról

Viktória királynő hosszú életének krónikásai feljegyzik, hogy amikor a királynő halálhíre elterjedt Albionban, a gyász, a kétségbeesés és bizonytalanság kérdőjelét rajzolta az emberek arcára. „Mi lesz most? Elképzelhető-e: Anglia Viktória királynő nélkül? Nem omlik-e össze márcól-holnapra a birodalomkolosszus, hogy nincs többé az energiát és erélyt sugárzó asszonyalak, aki megtestesítette a brit szívvességet, józanságot és törhetetlenséget?”

Amikor a nagy királynő röviduralmu, de nagyteknélyű fia, VII. Eduárd meghalt és 1910. május 6-án V. György néven új királyt kapott Anglia, a brit népet már nem kizárták azok a kételyek, amik az előző trónváltáskor. Alig tíz esztendeje annak, hogy Viktória királynő a történelemé lett és milyen nagy, korszakot választó idő volt ez a tíz esztendő.

Németország körülkerítése

Kilenc évig uralkodott mindössze VII. Eduárd király és rövid uralma alatt ezermérföldes csizmákkal közeledett az európai háború réme. Hol volt már az az idő, amikor egy ember, egy asszony korszakot jelenthetett. A holt fogalmak megelevenedtek, az idő sürgető, lázas valósággá vált. A nagyhatalmi versenyből lekészett Németország kétségbeesett kísérleteket tett, hogy behozza a végzetes kisérdelmet. A 45 éves korában trónra kerülő V. György király számára nem maradt más politika, mint annak folytatása, amelyet VII. Eduárd kezdeményezett és amely végeredményében Németország körülkerítéséhez vezetett. Elődje alapos diplomáciai munkát végzett és az új királynak ugyiszólván nem maradt más hátra, mint a tények rideg szemellettartása. Józan, megfontolt férfi volt az új uralkodó. Tizenhét esztendeje nős, hat gyermek apja. Az új királyné, Mary, született Teck hercegnő, két évvel volt fiatalabb a királynál. A királyi-pár legidősebb fia, Albert Eduard, a most trónra kerülő király, 1894-ben született. A hat gyermek közül csupán a legfiatalabb, az 1905-ben született John halt meg, alig 14 éves korában.

VII. Eduard politikai végrendeletének legelső pontja ez volt: a lehető legszorosabb együttműködés Franciaországgal. Marokkó sorsa ekkor már eldőlt. Hiába tett harcias körutazást Vilmos császár a Földközi tengeren, hasztalan szállt partra Tanger kikötőjében, az algecirasi konferencián Anglia teljes nyíltsággal szállt sikra Franciaország vélt jogai mellett és Németország szörnyű diplomáciai vereséget szenvedett. A háború veszedelme rémületes gyorsasággal közeledett és sürgetővé tette odabenn Angliában is számos még elintézetlen kérdés likvidálását. A háborús atmoszférára áthangolt angol alsóház munkájának volt azonban egy hatalmas akadálya. Ezt az akadályt, amely valamikor az angol alkotmány kiharcolója volt, úgy hívják: a lordok magas háza. A lordok háza nem törődött a puskaporos idők sürgető követelményeivel és következetesen utasította el az alsóház által már elfogadott törvényjavaslatokat.

Elindul a háború réme

Elképzelhetetlen volt, hogy Anglia háboruba bocsájtkozhassek az ir probléma valamilyen formában való rendezése nélkül. Az irek elégedetlensége az angol kormányt alig amennyi is elég gondot okozott az angol kormányt, az új Home Rule törvény beiktatása nélkül azonban Irország végzetes szerencsétlenséget idézhetett volna elő. A lordok háza a Home Rule törvényt sem fogadta el. Ez érlelte meg és vitte rövidesen győzelemre azt az elgondolást, hogy a jövőben azt a javaslatot, amelyet az alsóház három egymásutáni ülésén elfogadott, a lordok házának jóváhagyása nélkül is szentesítheti a király. Ez György király tekintélyének és hatalmának lényeges megerősödését jelentette. A Home Rule javaslatot sikerült a világháború kitörése előtt törvényerőre emelni.

A Szávánál eldőrdültek az ágyuk, Oroszország és Németország hadbavonulnak, a brit oroszlan figyelőállásba helyezkedik. A germán hadvezetés nem ismer határokat, a belga várak évekig épített páncélfalai leomlanak a német ezredék előtt és rövidesen az a veszély fenyeget, hogy Európa nyugati tengerpartján megjelennek a féltelmetes versenyfutások és farkasszem néznek a doveri mészsíklakkal. Anglia nem várhatott tovább, 1914. augusztus 4-én megüzni a háborút Németországnak a belga semlegesség megsértése miatt. Angliában fellángol a „teutonok” gyűlölete,

az ország háborús lángban ég, György király és családja száz példáját adják az országgal való együttérzésünknek. A száz példára ezer szükség van. Általánosan tudott dolog az országban, hogy a dinasztia a Szász Koburg Gothai fejedelmi családból származik, amióta Viktória királynő Albert herceghez ment feleségül. Ereikben tehát német vér folyik. A királyi család feszélyezett, sokszor láthatóan súlyos helyzete tehát önmagából adódik. György király azonban nem tud más lenni, mint angol. A nagy veszélyek ideje még közelebb hozza az angol néphez. Hogy a múlt utolsó szálát is elszakítsa, a király 1917-ben a maga és a dinasztia számára felveszi a Windsor családi nevet.

A béke harcosa

A békés természetű, termékeny munkát kedvelő V. György király igazi egyénisége a háború alatt nem bontakozhatott ki. A béke első éveitől kezdve azonban száz uton és módon igyekezett uralkodói súlyát és tekintélyét a háborús veszély gyengítésére érvényesíteni. Történelmi tragikum, hogy éppen ennek a békeszerető, szelíd embernek kellett a világháború szörnyű vérzivatarára alatt Angliát kormányoznia. Azonban egy bizonyos: ha a világháború befejezése óta angol államférfi ajkát háborús fenyegetés nem hagyta el, ez nagyrésztben György király hatásának tulajdonítható, akinek békeszerető egyénisége rányomta bélyegét a háborúutáni Angliára, 1921-ben még egy angol szempontból fájdalmas mütéten kellett átésnie. Hosszú évszázados igazságtalan elnyomatás után Irország végképpen elszakadt Angliától és függetlenítette magát. Azután tengeri és szárazföldi megállapodások hosszú sorát következtek. György király háborúutáni Angliája mindenütt ott van, ahol a leszerelés, vagy a fegyverkezések korlátozása szóba kerül. Ennek a háborúutáni Angliának a jellegzetes békeharcosa Henderson, aki együtt hal hős

halált a leszerelési konferenciával. Anglia legszilárdabb támasza lesz a Népszövetségnek, ennek a hibás és fogyatékos békeszerzőnek. Az angol nép józan és reális, nem álmodik Aranykorszakról és tisztában van azzal, hogy a világbékét biztosító ideális népközösség egyelőre a távoli jövője. És éppen azért ragaszkodik olyan törhetetlenül a Népszövetséghez, mert egyelőre jobb békeeszköz nincs.

V. György utolsó évei

Ez az Anglia volt V. György király Angliája és nem az, amely a világháború részese volt. Maga a király, ez a törekény, vezna ember korát meghazudtoló szívóssággal dolgozik egész nap reggeltől estig, részt vesz értekezleteken, konferenciákon, kiállításokat nyit meg és az angol nép őszintén szereti ezt a józan, tevékeny polgári királyt, akiben önmaga tükröképét látja. Ezelőtt hat évvel, 1930-ban a tengeri leszerelési konferencia alkalmával mondja első rádióbeszédét és azóta gyakorlati használta a mikrofont, amely szavait százmillióknak közvetítette. Nyolc évvel ezelőtt, 1928. novemberében tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett és akkor a sandringhami kastély fölött egy-izben ott lebegett már a nagy Arnyék. A király szívós szervezete azonban leküzdötte a gyilkos betegséget és az elmúlt évben hatalmas pompával ünnepelte meg birodalma uralkodásának huszonötödik évfordulóját. Alig néhány napi szenvedés után 71 éves korában hunyt el V. György király, „Nagybritánia, Írország és a tengerentuli angol dominiumok királya, India császára, a béke védelmezője”, aki minden címét és méltóságát meg tudta őrizni, csak a béke védelmezésére nem vállalkozott többé, elfáradt, sokat élt szervezete. Utóda, VIII. Eduard király uralomrajutásának időpontja veszedelmesen emlékeztet 1910-re, amikor újabb és újabb páncélbaöltözöttség viziszörnyek siklottak a vitás tengerek felé, az ágyucsovek egyre mohóbb és egyre tágabbranított szemmel lesték az égen a felhők vonulását és a titkos diplomácia lázas feszültséggel figyelte a kaliberek és tonnatartalmak új hadijelentéseit. György király azonban már túl van az érdekek és önzés terhes világán és rövidesen ott pihen a rideg kriptaboltzatban, a kőkoporsók között, melyek hosszú sort alkotnak, százados pókhálókötösű koporsóregimentet, amit úgy hívnak, hogy Anglia történelme, (korda)

Két kikötő eladásával vádolták meg a jugoszláv kormányt

— A jugoszláv parlament megzavart gyászülése —

Belgrádból jelentik: Szokatlan esemény zavarta meg a parlament ülését, amelyen a György angol király halálával kapcsolatos gyászünnepségeket beszéltek meg. Bradisa képviselő, a Jelticspárt tagja, aki személyes ellensége Stojadinovics miniszterelnöknek, éles támadást intézett a kormány ellen, amelyet azzal vádolt, hogy pénzzel segítette a legutóbbi görög monarchista felkelést és eladta az angoloknak a kattarói és szebenikói kikötőket. A támadásra Stojadinovics miniszter-

elnök nyomban válaszolt és kijelentette, hogy rosszakaratu rdgalom minden olyan híresztelés, amely szerint titkos úton más ország belügyeibe avatkozott volna és akármilyen forradalmi megmozdulást támogatott volna. Nem igaz az sem, hogy az említett kikötőket eladták volna az angoloknak, csupán annyi történt, hogy a népszövetségi paktum értelmében bizonyos engedelményeket tettek a két kikötőben a szankciókban résztvevő államok flottabázisai számára.

Kegyvesztett lett Desta herceg a súlyos vereség miatt

Teljesen felbomlott a herceg hadserege — A frontra megy a négus, hogy személyesen irányítsa az új offenzívát

Az abesszin harctérről érkező jelentések arra mutatnak, hogy a déli olasz hadsereg folytatja az abesszinek üldözését és Desta herceg hadserege teljesen felbomlott. Hír szerint a négus megparancsolta Desta hercegnek, hogy azonnal térjen vissza Addis Abebába és adja át a főparancsnokságot Wehib pasa tábornoknak, akit a négus a szétvert hadsereg újjászervezésével bízott meg. Adeni jelentés szerint Desta herceg nem hajlandó a négus előtt megjelenni, hogy beszámoljon a Canale doriai ütközetről, amelyben seregét tönkrevérték. Desta herceg ugyanis attól tart, hogy a kudarcért felelősségre vonják és megbüntetik. Desta herceg eljárását a négus az engedelmesség megtagadásának tekintti és úgy fog ellene eljárni, mintha lázadó volna.

Az angol kormány tudatta az olasz kormánnyal a pontos helyet, ahol az angol Vörös Kereszt küldöttség Abessziniában felütötte a sátrait. Port Saidi jelentés szerint Jansen dr. a svéd Vörös Kereszt kiküldötté ideérkezett. Jansen dr. a doloi svéd Vörös Kereszt bombázása ügyében folytat vizsgálatot. A hajó, amelyen a svéd Vörös Kereszt megbízottja utazik, háromszáz tonna puska-

port szállít az abesszineknek. Dessziéből érkező jelentés szerint a négus a közeli napokban az északi frontra megy, hogy személyesen irányítsa az olaszok ellen indítandó nagyobb offenzívát. Tanácsadói ugyan lebeszéltek erről, de a négus kijelentette, hogy családi tradíciói és az abesszin nép ezt megkövetelik tőle. A négus két hétig marad a fronton, utána visszatér Dessziébe.

Az olasz sajtó és propaganda miniszterium ma adta ki a 102-es számú hivatalos harctéri jelentést, amely a következőket tartalmazza: Graziani tábornok csapatai folytatják a Doló vidékének megtisztítását és tovább üldözik Desta herceg csapatainak töredékeit. Az eritreai harctéren Seyum herceg egyik alvezére fegyvereseivel együtt meghódolt az olasz katonai hatóságok előtt. Az eritreai harctéren egy olasz bombavető gép lezuhant.

Djibutiból érkező utasok elbeszélése szerint Desta herceg kegyvesztett lett és valószínű, hogy nyilvánosan meg fogják szégyeníteni. Az ősi hagyományok szerint női ruhába öltöztetik és végigkergetik a főváros utcáin.

Diplomáciai úton kap engedélyt Arad Lenkey tábornok hamvainak átadására

Dr. Lakatos Ottó minorita plébános bemutatta dr. Cotioiu Romulus nagymesternek Eger város levelét, amelyben hivatkozik a román kormány engedélyére a hamvak hazaszállítására vonatkozólag — Dr. Cotioiu Romulus nyilatkozata —

Az Aradi Közlöny számolt be elsőnek arról, hogy a kormány engedélyt adott arra, hogy a tizennegyedik aradi vértanúnak, Lenkey Jánosnak földi maradványait kihantolják s Egerbe szállítsák. Az elszállításra vonatkozóan már meg is indult a hivatalos eljárás.

Kedden délelőtt megjelent az aradi város-házán dr. Lakatos Ottó plébános és bemutatta dr. Cotioiu Romulus átmeneti-bizottsági elnöknek Eger város ama levelét, amelyben közli, hogy a kormány megadta Lenkey János földi maradványainak elszállítására az engedélyt. A levél egyes részeit egyébként az alábbiakban közöljük:

A levél tudatja dr. Lakatos Ottó házfőnök-plébánossal, hogy a román kormány a bucaresti-i magyar királyi követséghez 61713. szám alatt intézett jegyzékben kijelentette, hogy semmi akadályt nem gördít Lenkey János hamvainak felkutatása és Magyarországra való szállítására elé s így kéri a plébánost, hogy járjon el az ügyben.

A levél így folytatja: „A fentebbi adatok alapján ama tiszteletteljes kérelemmel járunk Nagyságodhoz, szíveskedjék Lenkey János volt 48-as tábornoknak állítólag az aradi régi temetőben nyugvó hamvait Eger város költségére exhumáltatni és Egerbe szállíttatni. A Lenkey János síremlékéről

felvett fotográfiákat visszavárólag tájékoztató céljából elküldjük”.

Amint látjuk, az engedély megszerzése után hátramarad a másik fontos teendő, a sír felkutatása. A sír fekvéséről csak annyit tudunk, hogy az ótemetőben egy elkerített helyen levő tömegsír közelében van. Remélhetőleg akadnak majd régi aradi lakosok és történelmi kutatást folytató tudós emberek, akik emlékeznek az exhumálás idejére és kellő segítséget nyújtanak majd a város vezetőségének a sír felkutatásában.

Dr. Cotioiu Romulus egyébként kijelentette, hogy mindaddig nem tehet semmit, amíg erről hivatalosan nem kap Bucarestből értesítést és nem kap utasítást arra, hogy a hamvak elszállítását a város engedje meg. Ezért felkérte dr. Lakatos Ottót, hogy írjon Eger városának és közölje Aradváros vezetőségének állásfoglalását, egyben pedig javasolja, hogy

Eger városa diplomáciai úton, a magyar külügyminisztérium közvetítésével lépjen érintkezésbe a kormánnyal és kérje, hogy az elszállításról szóló engedélyt hivatalos úton közöljék Arad városával. Amint ez megtörténik, Aradváros vezetősége a hamvak elszállítására elé nem gördít akadályt.

Lenkey tábornok, az aradi tizennegyedik vértanu a vészlőrvényszék előtt

Nyolcvanöt évvel ezelőtt az aradi vár egyik termében, hosszú zöldasztal előtt ültek a hadbírószak bírái. A folyosón katonacsizmák tompa döngése visszhangzott, s a palaszünke ég tompa reménytelenséggel terült a város fölé. Villogó szemű, kopott zubbonyu férfit vezettek elő a fegyveres örök. A hadbírószak elnöke az aktákba tekintett, aztán kutató tekintete végigsiklott a rab sápadt, csüggedt arcán, melyen a szenvedés mély árkai húzódtak végig...

— Neve? hangzott fel a szokásos kérdés.
— Lenkey János, — válaszolt a rab.
— Született?

— Egerben születtem, negyvenkét éves vagyok, katolikus, nőtlen, 1822. július 22-ikén sorakoztattam, Korneuburgban nyertem kiképzésemet, 1832. október elsején főhadnagy, 1839. április másodikán kapitány, 1843. január hó 16-ikán első kapitány lettem. Pályám év március 16-ikán lettem a magyar hadseregben első tábornok.

— Mikor tért vissza az országba?

A rab megkínzott arcán remegés futott keresztül, tekintetével a szürke égen cikázó madarak röptét kísérte, nagyot sóhajtott és aztán tovább beszélt. Elmondotta, hogy a zavargásoknak komolyabb következményei voltak. Egy haláleset miatt a lengyelek igen felháborodtak s Paár ezredes, aki a magyarokat gyűlölte, őt súlyosan megbántotta, amiért a hadseregből való kilépésre határozta el magát és azonnal szabadságolását kérte. Egyelőre azonban tovább szolgált és visszatért Máriapolba, ahol azonban csak tisztet talált: a legénységéből senkit. A legények ugyanis elmentek haza. Magyarországra.

— Ki váltotta föl Önt? — hangzott a szöveg kérdése.

— Festetich kapitánynak kellett engem felváltania, akit a legénység nem szeretett, ez volt az oka annak, hogy amikor a legények megtudták, hogy én elmegyek a századtól, felkerekedtek és elmentek haza. Sikeresült őket utólrnem, míhelyt azonban közöttük voltam,

az elővéd körülvevtem engem és kijelentették, hogy magukkal visznek, akár erőszakkal is.

— Azután mi történt?

— Azután huszárszázadomnál maradtam és minden erőmmel és minden tudásommal rendelkezésemre állottam a szabadságharcnak.

— Vezessék el a rabot, — intett az elnök.

A súlyos tölgyfaajtó becsapódott, a sápadt arcú rab felemelt fejével hagyta el a termet, szuronyos örei között.

A bíróság megszerkesztette vádiratát, melyben megállapították Lenkey tábornok „bűnösségét”. Súlyos terhelő adatként jegyzi fel a vádirat, hogy március 16-án Kossuth maga nevezte ki tábornokká Lenkey Jánost. Ólomsúlyú napok húztak el a vár felett. A vár melletti téren tizenkét bitófa meredezett az égnék, variak telepedtek a frissen ácsolt gerendákra, sőtén, mint a végzet, mely már lecsapott kiszemelt áldozataira. Lenkey János tábornok cellájának rácsai mögül kitekintett, de mintha mindent homályba borított volna a bitófák árnyéka... Nyöszörgések, halk sóhajok szűrődtek át a cella falán, odaát testvérek szenvedtek s várták a reggelt, mely az utolsó volt számukra.

Ekkor a csaták keménykötésű hősét, akiknek idegeit harcizajok edzették s aki számtalanszor nézett farkasszemet a halállal — földre tiporta a borzalom. Nem a maga egy halála, hanem a nemzet sorsa, a társak, a testvérek virágjában letört élete jajongott benne.

Adáz, borzalmas kacagással vetette a rácsra magát és kezelt véresre törve, vergődött, míg élettelen testtel nem terült el a földön.

1849. szeptember végén már elvégzettett a szabadsághősök sorsa. Már készen volt az ítélet, ha nem is volt még jóváhagyva. Ernst törzshadbíró vádindítványában, melyben kötelelt, továbbá por és golyó általi halált kér a vádlottakra. Lenkey tábornokot illetően a következőket szögezi le a vádiratban:

„Lenkey vádlottat illetően kénytelen vagyok a büntetés iránt javaslatokat tügöben

Február 1-én

AMEFA-bál

a PALACE-kávéházban

tartani, mivel rajta az elmebaj tünetei mutatkoznak és napok óta orvosi megfigyelés alatt áll”.

A történelemíró és kutató a következőket jegyzi fel Lenkey sorsát illetően:

„Vele föltétlenül kötéllal végzett volna a hóhér, mert ő ellene Galiciából századával való eltávozásá miatt szökés címén is folyt eljárás. Vele azonban az elmebaj végzett”.

A hadbírószak akkor vette észre, hogy Lenkey elmeállapota rendellenes, amikor a következő beadványt kapta a halálraszánttól:

Kérem kihallgatásomat a tiszturak jelenlétében, hogy előadjam életem főbb vonásait, mert olyan leírhatatlan, rettenetes rossz sorsa senkinek sem volt, amióta ez a világ teremtve lett és nem is lesz senkinek, amíg ez a világ létezik. Arad vára, 1849. szeptember 15-ikén, Lenkey János kapitány.

Eltemetéséről még a következőket tudják a krónikák:

„A várbán vizsgálati fogságban ült bátyja, Lenkey Károly huszárezredes is, akinek kérésére azután a várparancsnokság megengedte, hogy elhunyt öccse temetésén jelen legyen.”

A halott Lenkey tábornok összcuzott testét meztelenül egy ládába tették, amelyet reggel a vár szemetes kocsijára tettek fel. Előzőleg az akkor még állott kilenc akasztófa mellett megásták a sirt. A fogoly Lenkeyt egy káplár és két szuronyos katona kísérte. A kocsi nem tudta, hol van a sír megásva, ezért kérdézősködött a szemközt jövő polgároktól, akik, amikor megtudták a szomorú gyászmenet okát, igen sokan hozzácsatlakoztak és az aradi temetőbe vezették a szekeret, ahol maguk hirtelen sirt ástak és egy előkerített szerzetes beszentelte azt. Midőn a várparancsnok megtudta a dolgot, Lenkey már el volt temetve, így került a tizennegyedik aradi vértanu az aradi köztemetőbe, ahonnan nyolcvanöt év után hamvai újra utrakelnek az örök nyugvóhely felé az egri kriptába.

CORSO Ma szünet!

Holnap, csütörtökön premier!

Paula Wessely, Kari L. Diehl vígjátéklágere

Epizód

Írta: WALTER REISCH, a „Vége a dalnak”, „Szívek szimfóniája”, „Kadettkisasszony” filmek írója. Jegyelővét d. e. 11½ — 12½ és d. u. 5 — 6 óráig.

SELECT 5, 7½ és 9¼ órákor

Utóljára

CARANGA

Lily Damita.

Jack Buchanan

URANIA 5, 7½ és 9¼ órákor

Premier!

A kínai papagály

Biggers „Charlie Chan” közismert regényének sorozatából.

Főszerepben WARNER OLAND, a kínai mesterdetektív újabb kalandja.

Jön! „TITKOS SZOLGALAT.” (Intelligence Service.) Főszerepekben: Kay Francis és Leslie Howard, (a legújabb filmkedvenc.) „TOBB MINT FELESÉG.” Ludwig von Wohl „Das Erbe in Pretoria” c. regényének filmváltozata. Főszerepekben: Charlotte Susa, Paul Hartmann és Gustaf Gründgens.

HIREK

A „mélységkarcolók”

Teljesen új fogalom, a mai háborús pszichózis termelte ki. Talán nem is fedi annyira azt, amit jelenteni akar, mint ellentéte, amelyet Amerika adományozott a világnak: a felhőkarcoló. Világhírű mérnökök dolgoznak ma komoly tervezetek, amelyeknek alap gondolata az, hogy millió városokat helyezzenek el a föld alatt, mert az új, sokezerszeresen hatékonyabb robbanóanyagokkal telített bombák, a négyszáz kilométeres óránként sebességgel száguldó harci repülőgépek mindent pusztulásra fenyegetnek, ami a földön épült. A légi hadgyakorlatok bebizonyították, hogy egyetlen nagyvárost sem lehet megvédeni légvédelem ellen és háború esetén nem jelent lehetetlenséget az ellenséges államnak, hogy Londont, vagy Páriszt órák alatt rommábombázza. A felhőkarcolókat korát elseperte a haditechnika és megszületett az új gondolat — a „mélységkarcoló”.

Nagy tervek állnak készen, egészen fantasztikus elgondolásokkal. Többemeletes paloták — a föld alatt. Mesterséges napfény, a hőmérséklet mesterséges szabályozása, készülékek, amelyek az emberi élet fenntartásához szükséges élelmet szolgáltatják. vasutak, hidak, viaduktok, hatalmas áruházak, gyárak mind a föld belsejében. A kezdet már megtörtént — mondják a technikusok. Franciaország a német határ mentén hatalmas kiterjedésű földalatti erődöket épített, a Bank of England földalatti osztályai vannak olyan nagyméretűek, mint a földfeletti működők, hivatkoznak arra is, hogy a párisi földalatti villamos építésénél több helyen kellett a nagy kiterjedésű üregek miatt hidakat és viaduktokat létesíteni — a földalatti metropolisz tehát nem utópia ma már, hanem technikailag kivihető, reális valami. Csillagászati arányú számokat emlegetnek a földalatti építkezések költségeiként, de az új gondolat védelmezői arra is hivatkoznak, hogy légi háború esetén sokkal nagyobb értékeket lehet illy módon megmenteni a pusztító bombáktól. És az a gondolat, amely néhány esztendővel ezelőtt legfeljebb egy fantasztikus film szcenáriumaként szerepelhetett volna, ma már annyira megérlelődött, hogy komoly megbeszélések napja lehet.

H. G. Wellsnek egy utópisztikus regényében szerepel — a földalatti ember. Egy vézna korcszerű, paródiája annak a lénynek, akit egykoron embernek neveztek. Aki kénytelen volt a föld alá menekülni, mert így menthette csak meg életét és rettenettel telve merészelt csak a föld színére látogatni, mert nem tudhatta, melyik percben éli utól a halál. A nagy angol író megálmodta művében a földalatti embert, akinek létéről ma komoly formában tárgyalnak. Talán másképpen képzelték ma el, mint ahogyan évtizedekkel ezelőtt Wells elgondolta, talán nem is lárna olyan súlyos következményekkel az új élet, mint azt az angol költő fantáziája oly sötét színekkel megrajzolta. De a lényeg ugyanaz: az ember a föld alá menekül — a másik ember elől...

A teremtés az emberi életet szorosan és elválaszthatatlanul a napiennel és levegővel kötötte össze. Bármilyen fejlett a tudomány, nem hihető, hogy mindezt véglegesen mesterségesen pótolni lehessen és az, aki elzárja az embert a napiennel és levegőtől, megöli. Laboratóriumi eszközökkel legfeljebb a Wells regényében szereplő korcsokat lehetne nevelni. Mennyivel egyszerűbb lenne a földalatti metropolisok építésére szánt milliókat az emberek javára fordítani és mennyivel könnyebb lenne megszüntetni azt a veszélyt, amelyet egy légi háború minden nemzetre nézve jelent. A nemzetközi szerződések tömkelegében végre egy egészséges megállapodást beiktatni, amely nyugalmat teremt azon a földön, amelyet állítólag az emberi zsenialitás teremtett meg... S a „mélységkarcolókról” szóló terveket muzeumba tenni, mementóul az utánunk következő nemzedék számára...

A földalatti ember pedig meghal — mielőtt még megszületett volna... (—rosi).

— HÜVÖSEBB IDŐ. Kissé hüvösebb idő várható, éjénkebb széllel, helyenkint záporosóval, a hegyekben havas esővel.

— ZÜRICH I ZÁRLAT: Páris 20.24 és fél, London 15.19, Newyork 307, Milánó 24.37 és fél, Amszterdam 208.52 és fél, Prága 12.72, Varsó 57.85, Belgrád 700, Bucuresti 2.50.

— Feszült a helyzet Mehedinți megyében. Bucurestiből jelentik: Mehedinți megyében a választás miatt egyre feszültebbé válik a hangulat és a belügyi kormány újabb és újabb csendőri erősítéseket küld a megyébe, ahol Bucovinából érkező cuzista izgatok mérgezik a hangulatot. A nemzeti parasztpárt erélyes elenítkezéseket tett és a pártvezetőség elhatározta, hogy parasztgárdákat szervez és az erőszakra erőszakkal felel. A nemzeti parasztpárt védelmi harcának megszervezését Rujinski nyugalmazott tábornok vette át.

— A kormány betiltotta a romániai németek által tervezett népszavazást. Bucurestiből jelentik: Ma reggel fontos tanácskozások voltak a belügyminisztériumban és a megbeszélések eredményeképpen elhatározták, hogy a belügyi kormány betiltja és lehetetlenné teszi a romániai németek által január 26-ra tervezett népszavazást. A határozat meghozatala után a belügyminisztérium még a kora délelőtti órákban távirati utasítást küldött a megyefőnökségeknek, a csendőrségeknek és a rendőrhatalóságoknak, amellyel az egész ország területére letiltja a népszavazást és elrendeli a szükséges intézkedések életbeléptetését. Mint ismeretes, e népszavazás során három kérdés felett kellett volna a romániai németeknek egyetlen egységes arcvonalba való tömörítése. 2. Annak visszautasítása, hogy a román kormányok a romániai németeket politikai manővereik során mint felhasználható tömeget hasznosítsák a maguk céljaira. 3. A hitlerizmus elismerése.

— Gyilkosság egy aradmegyei községben. Ma délelőtti véres eseményt jelentettek az aradi ügyészségnek. A jelentés szerint Busteu Gerachim, Guttenbrunn község elmozdított postamestere fejszével leütötte utódát, Ardelean Nicolae-t, majd 9000 leit rabolt el. A büntett elkövetése után Busteu önként jelentkezett a csendőrségben, míg a postamesternőt a lipovai kórházba szállították, ahol meghalt. Busteu kijelentette, hogy azért követte el a gyilkosságot, mert a postamesternő ígérete ellenére nem segítette anyagilag.

Egy férfi beperelte felesége gonosz nyelvét

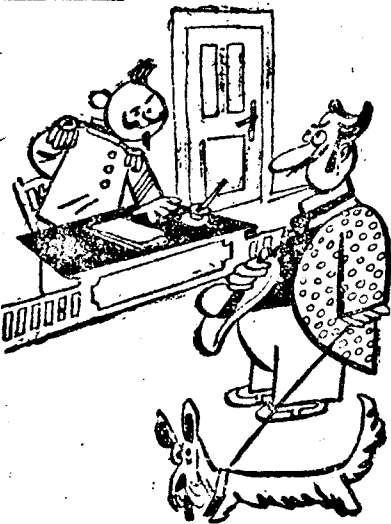
Los Angelesből jelentik: Robert Clark villamoskocsivezető különös keresetet adott be a törvényszékhez. Arra kéri a bíróságot, hogy tiltsa meg a feleségének a beszélgetést. Kérését az az indokolja az egyébként válófélben lévő villamoskocsivezető, hogy felesége rossz nyelvet önkéntesül a hűnével. „Mintán igen fontos, hogy a villamoskocsi vezetőjének idegei rendben legyenek, kérem a bíróságot, hogy határozatával bénítsa meg feleségem gonosz nyelvét”, — írta kérvényében Robert Clark.

— Eltűnt egy francia utasszállító repülőgép Korzika közelében. Párisból jelentik: Egy utasszállító repülőgép, amely Marseille és Tunis között bonyolít le forgalmat, ma nyomtalanul eltűnt. A vízirepülőgép motorhiba miatt kényszerleszállást végzett a nyílt tengeren, a korzikai Ajaccio közelében. A felkutatására küldött repülőgépek eddig még nem akadtak nyomára. Párisban nagy aggodalom uralkodik a repülőgép és utasainak sorsa miatt.

— Schacht német gazdasági miniszter Olaszországban. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” római jelentése szerint Hjalmar Schacht német gazdasági miniszter rangeltve két héttel az egyik olasz fürdőhelyen tartózkodott. Állítólag a gazdasági miniszter az olasz Nemzeti Bank képviselőivel folytatott megbeszéléseket pénzügyi egyezmény megkötése érdekében.

— A Zsidó Nemzeti Szövetség szerda este 9 órakor rendes dinsztet tart. Előadók: Gärtner Zwi, Hammer Dezső és Saks Sándor.

Félreértés

A RENDŐRKOMISSZAR: Az Ön kutyáját szájkosár nélkül találtuk. Ezért 100 lei büntetést fizet, vagy egy napi elzárásban részesül...

— Mit, hogy még fizessenek...? Csukják csak le nyugodtan ezt a dögöt...!

— Az aradi pénzülygazgatóság közli, hogy a nyugdíjak kifizetése előreláthatólag a jövő héten kezdődik meg. A kifizetések első napján a tisztí hadiözvegyek reggel 8 és 10 óra között jelentkezzenek. Ugyancsak az első napon jelentkezhetnek a pénzülygi és monopolnyugdíjasok is.

— Porráégett egy nagy turistaszálló. Morva-Osztravából jelentik: A vasárnapra virradó éjszaka a Fehérkereszt-hegven épített háromemeletes turistaszálló, a Beszkidék legnagyobb turista menedékháza földig leégett. A ház a német Beszkid-egyesület tulajdona volt. Az anyagi kár igen nagy. Emberéletben nem esett kár.

— Felmentés — felségsértés vádja alól. Felsőrségsértés vádjával került ma az aradi törvényszék elé Horváth Pál aradi lakos, aki — a vád szerint — az elmúlt év június 8-án, a király hazatérésének évfordulóján felségsértő kiáltásokat tett. Az ügyet ma tárgyalta a bíróság, amely több tanu kihallgatása, majd Weininger István dr. védőbeszéde után bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat. Az ítélet jogerős.

— Erkölcstelen merényletért elítélt timisoarai sóffőr. Fridmanszky Károly timisoarai sóffőr az azal vádolták, hogy erkölcstelen merényletet követett el egy aradi nőrokona ellen. Ma került az ügy az aradi törvényszék elé, amely 5 napi elzárással sújtotta.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szivdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

— Gábor Mara előadójestje az „Olympia” klubban. Az „Olympia” klub igazgatósága újabb, kitűnő szórakozási lehetőséggel kedveskedik a klubtagoknak. Ez alkalommal Gábor Mara, az aradi szintársulat szubrettprimadonnája briliáns előadóműsorral lép a közönség elé. Csütörtökön este 10 órakor kezdődik az előadó-est, melynek első részében Gábor Mara több kuplét és modern énekszámot, a második részében pedig több akrobatikus táncszámot fog bemutatni. Az előadásra kerülő énekszámok között Rezes György aradi származású, nagy népszerűségnek örvendő zeneszerző két alkotása is szerepel. A táncszámok bemutatásánál Pető Sándor, az aradi társulat tagja lesz Gábor Mara partnere. Az előadó-estélyt a klubtagok természetesen díjmentesen élvezhetik.

— Dr. Déznai Viktor előadása a Kölcsey Életiskolában ma olyan tudományos anyagot fog megvilágítani, amellyel az újságolvasó mostanság sokszor találkozhat az európai közélet kérdéseivel. A Dunamedence földrajzi és népeleti adottságairól sokszor esik szó, ezekről fog szólni a szülővárosába ellátogató timisoarai tanár, akiben a Kölcsey Életiskola nagy közönsége az önállóan kutató tudósoknak azt a képviselőjét ismerte meg, aki a tudomány alaposágát élvezetesen egyesíti a társalgás világos könnyedségével. Mai előadásának részletei erre a szórakoztató tanításra különösen alkalmasak. Az előadás az Iparos Kulturházban este 6 órakor kezdődik és beléptidij nincs.

— Az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara ingyen gazdasági tanfolyamokat rendez a halma-giu-i és a livadai gazdák számára.

— Buzalopásért — két hónap. Cristea Ioan sodoroi lakos néhány hónappal ezelőtt a község állomását álló vagonokból búzákat lopott. Ügye ma került a törvényszék elé, amely 2 havi börtönrre ítélte.

— A Societatea pensionarilor publici si partuculari din Arad, (Str. A. Mocioni No. 12.) A Közös Magánalkalmazottak Nyugdíjgyesülete értesíti a CFR-nyugdíjasokat, hogy a múlt évi carnett érvényessége február 15-ig bezárólag meg lett hosszabbítva. Mindazok, akiknek birtokában 1935. évi szabadjegy van, azt a múlt évi carnettel március végéig felhasználhatják, de a szabadjegyet december 31-i keltezéssel lássák el. Felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy az új carnettek sajtókezű aláírásukkal lássák el és pedig a carnett első lapján, a fénykép alatt és annak jobboldalán, ahol a román szöveg van: „semnatura posesorului”. Az elnökség.

— Milliomosok alkonya. Ez a címe annak a rendkívül érdekes illusztrált cikknek, amely a „Tolnai Világlapja” új számában jelent meg.

— A Dalai láma egyetlen hölgyvendége. Egyetlen nőt fogadott eddig a titokzatos Dalai láma. Ez a nő Budapestre érkezett és érdekes élményeiről a „Déliháb” új számában számol be.

Házkutatás a Cagero-ügyben a Steaua Romana petroleum- vállalatnál

Jelentkeznek a bankok, ahol Gross Jenőnek
betétszámlája van

Bucurestiből jelentik: A Cagero-ügy vizsgálataival kapcsolatosan a vizsgálóbíró ma ismét házkutatást tartott a Steaua Romana petroleumvállalatnál. A vizsgálóbírónak a bankokhoz intézett felhívása nyomán a Román-Olasz Kereskedelmi Bank és a Banca Romaneasca közölték a bünygi hatóságokkal, hogy Gross Jenőnek safe-je és aktív betétszámlája van az intézetüknél. Az Olasz-Román Kereskedelmi Banknál 763.000 leiel, a Banca Romaneascanál 69.000 leiel rendelkezik Gross Jenő. A Cagero-panama ügyében kiadott letartóztatási végzések ügyét holnap tárgyalja a törvényszék vádтанácsa.

Japán, Kína és Mandzsuria szövetséget kötöttek

Tokióból jelentik: Hirota külügyminiszter a Japán parlament ülésén nagy beszédet mondott a külpolitikai helyzetéről és ennek során bejelentette, hogy Japán, Kína és Mandzsuria szövetséget kötöttek, amelynek célja Ázsia érdekeinek megvédelmezése. A külügyminiszter beszéde során többször is hangoztatta, hogy Ázsia az ázsiaiaké és a többi világrész népeinek nincs joguk Ázsia ügyeinek intézésébe beavatkozni. A külügyminiszter ezután arról a viszonyról beszélt, amely Japán és a többi hatalomhoz fűzi. Hirota külügyminiszter különösen az Angliával és az Egyesült-Államokkal szembeni viszonyra tért ki, amelyet nem talált kielégítőnek. Utalt a flottakonferenciára, melynek eredménytelensége arra kényszerítette Japán, hogy kivomljon az értekezlet üléséről.

A londoni Morningpost berlini tudósítójának jelentése szerint, január 24-ikén szövetségi szerződést írtak alá Tokióban, Japán és Németország képviselői. A szerződés éle Szovjetországgal szembeni viszonyra és abban az esetben, ha a szerződő felek bármelyikét Szovjetországgal megtámadná, úgy a másik félnek kötelessége nyomban segítségére sietni.

Göring német miniszterelnök Romániába szeretne jönni vadászatra. Bucurestiből jelentik: A „Tempo“ jelentése szerint Göring német miniszterelnök azt a kívánságát fejezte ki, hogy a legközelebb rendezendő hivatalos vadászatra őt is hívják meg Romániába. Ugyanzenen forrás szerint Göring még végleges választ nem kapott.

Lopás egy aradi vendéglőben. Mot Iosif aradi lakos egyik vendéglőben megdöbbenve vette észre, hogy pénztárcájából 360 lei hiányzik. A vele egy asztalnál ülő Mocan Victorra gyanakodott, akinél meg is találták a pénzt. Előállították a rendőrségre.

Meghalt Ciorogariu Roman oradeai görög keleti püspök

Influenza következtében halt meg a 87 éves főpap, akit előkelő aradi
rokonság gyászol — Csütörtökön temetik Ciorogariu püspököt

Rövid oradeai jelentés számol be arról, hogy Ciorogariu Roman oradeai görög keleti püspök hétfőn éjszaka tizenkét órakor 87 éves korában meghalt. Az országszerte tisztelt agg főpap hetekkel ezelőtt influenzában betegedett meg, később azonban javulás állott be állapotában és orvosai remélték, hogy sikerül megmenteni az életnek. Két nappal ezelőtt azonban az influenza következményeképpen tudóvizény lépett fel és a püspök legyöngült szervezete már nem tudott megküzdeni a betegséggel. Hétfőn éjszaka tizenkét órakor elhunyt.

Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja, így Aradon korán elhunyt bátyjának gyermekei: Ciorogariu Eugen őrnagy, vadászati vezérfelügyelő, Ciorogariu Sabin és Ciorogariu Romulus kapitányok, rajtuk kívül pedig dr. Ispravnic Sevérné, özv. dr. Burdáné, Turic

Válasz egy cáfolatra

A Déli Hírlap című timisoarai lap január 19-iki, vasárnapi számában terjedelmes nyilatkozat jelent meg, azzal a cikkünkkel kapcsolatosan, amelyben — teljes objektív módon — egy aradi vattagyár felszámolásából származó bünygyről számoltunk be. A cikkünkben irrtakat teljes egészében fenntartjuk, sőt a timisoarai lapban megjelent cáfolatokkal szemben, állításainkat az alábbiakkal egészítjük ki:

1. Megfelel a valóságnak az, hogy Porzsoft Jenő, az aradi vattagyár volt társtulajdonosa, 127—1933. iktatói szám alatt ügyvédje, dr. Kelemen Gábor utján, bünyvádi fellejtést tett az aradi ügyészségen Müller József, Prinz Lajos és Borjowsky ellen. A fellejtés ügye jelenleg az aradi első számú vizsgálóbíró hivatalánál. Hutiu Marcu vizsgálóbíró előtt fekszik, aki az ügy összes szereplőit január 27-ikére idézte maga elé.

— Drágul a villany, a gyufa és a vasuti jegy. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium állítólag azzal a tervvel foglalkozik, hogy ötvenbanis adót vet ki a háztartásokban fogyasztott minden kilowattnyi áramra, amelyet hűtő-, vagy fűtőkészülékek, porszívógépek, vagy villamosfőzőkályhák fogyasztanak. Az ötvenbanis adó csak a háztartásokra vonatkozna, nem azonos tehát az energiátörvény értelmében eddig is fizetett ötvenbanis ilyen adóval. A villanyáram megdrágulás nem marad elszigetelt jelenség, ezzel egyidejűleg hire érkezik, hogy a cigaretták és dohányárak emelése után a gyufa árának emelésével is foglalkoznak illetékes körök. Beavatottak szerint a következő állami drágítás állítólag a vasuti tarifák emelése lesz. Magánforrásból származó jelentés szerint a tervezett vasuti tarifaemelés 15 százalékos lesz és a nyersanyagok drágulásával fogják indokolni.

— Eltörölték a „mezitlábás barátok“ rendjét. Vatikánvárosból jelentik: A szerzetesrendek kongregációja tegnap kelt rendeletével eltörölte a penitenciáriusok szerzetesrendjét. E rend tagjait köznyelven „mezitlábás barátok“ néven ismerték. A rendet 1784-ben hagyta jóvá a Szentzsék.

— Csalánkiütésnél és bőrvizsketésnél a gyomor és a béltraktus reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvízzel feltöltésű kitisztítandó! Az orvosok ajánlják.

— Szökés az Ördögsgzigetről. Trinidadból jelentik: Az Ördögsgzigetről, a félelmetes francia fegyenctelepről hat életfogytiglani kényszermunkára ítélt rab szökött meg és érte el, miután husz napig hanykolódtak a tengeren, Trinidad szigetét. A hatodik szökevény, Atoine Altar, miután leírhatatlan szenvedések után elérte Port of Spaint, a kimerültségtől és gyengeségtől meghalt. Az angol gyarmati hatóságok nem adják ki a szökevényeket, de miután új erőre kaptak, el kell hagyniok a gyarmatot.

2. Mindentéle cáfolattal szemben igaz az, hogy Hutiu Marcu vizsgálóbíró ugyancsak 127—1933. szám alatt, december 14-iki dátummal kiadott végzésében a kárként jelzett három millió lel erejéig bünygyi zárlatot rendelt el a „Vata Romana S. A. — Reprzentata Riko-Werke“ timisoarai cég ellen. A zárlatot dr. Sárbu Gheorghe aradi ügyvéd fogatosította és az aradi dr. Cotloiu Romul ügyvédiroda fellebbezést nyújtott be a vizsgálóbírói végzés ellen a timisoarai táblához.

Egyébként a felszámolás következtében keletkezett bünygy egyes szereplőinek alkalmuk nyílt arra, hogy január 27-ikén az aradi vizsgálóbíró előtt nyilatkozzanak, majd arról, hogy milyen szerepük volt az ügyben és mit kívánnak válaszolni a fellejtésben foglaltakra, valamint a hírségi szakértő megállapításaira.

Meghosszabbította a Laval-kormány életét az angol király halála

Az esti lapok jelentései szerint Anglia uralkodójának halála következtében a francia kormány lemondása kitoldódik. A Paris Soir arról ad hírt, hogy több radikális miniszter nem hajlandó aláírni a lemondási nyilatkozatot és Laval miniszterelnök oly módon oldja meg a helyzetet, hogy az összkormány lemondását jelenti be. A szocialisták közölték, hogy hajlandók Laval utódként bármelyik kormányt támogatni, amely megöltalmazza a köztársasági szabadságjogokat és az egyetemes biztonságot létrehozza. Leszögezik, hogy időseztültennek tartják az ugynevezett népfrent-kormány megalakítását.

Ötévi börtönt kapott egy „lélekbuvár“

Londonból jelentik: A lélektani kísérletek néha a börtönben végződnek. Így például George Antony Smith londoni fiatalember kísérlete is, Smith ki akarta próbálni: hogyan fogadják az angolok a revolveres gangsztereket. Angliában az ilyesmi ritkaság. Amerikában viszont gyakori. Smith szerzett valahonnan egy színházi kellékpisztolyt és azzal beállított egy Glennie nevű ékszerészhez.

— Fel a kezekkel! — kiáltotta amerikaiain. Az ékszerész viszont angolosan felkapott egy szeneslapátot és fejbevágta vele a kísérletező gangsztert. A kísérlet tehát elég rosszul végződött. Később még rosszabbra fordult a dolog. Smithet bíróság elé állították és itt kiderült, hogy már több ízben elkövetett rablásokat. A bíróság 5 évi börtönre ítélte.

— Brutális gyilkos suhanc. Párisból jelentik: A rendőrség letartóztatta Pierre Marcel Bernard 15 éves fiut gyilkosság miatt. A fiu néhány évvel ezelőtt olyan rosszul viselkedett a szülői házban, hogy szülei nem bírták többé vele és ezért nagybátyia, egy köztisztviselő fogadta magához. Nevelőszüleinek két évvel ezelőtt kisgyermekük született. A gyermeket a szülők a karácsony előtt napon unokaöccsükre bízták, miatt bevásárolni mentek. Mire hazamentek, holtan találták a csecsemőt, a fiu pedig eltűnt. Karácsony éjszakáján a rendőrök megtalálták, amint céltalanul bolvongott a külvárosi utcákon. Elfogták és elmondta, hogy megölte a kisgyermeket: fejét egy vízzel telt lajverba nyomta. A fiu eladta, hogy féltékeny volt a kisgyermekre. Nagybátyia és nagynénje szerették őt, de attól kezdve, hogy a kisgyermek megszületett, keveset törődtek vele és minden szeretetük az apróság felé irányult. Olyan féltékeny volt a csecsemőre, hogy hamarosan meggyűlölte, végül elhatározta, hogy elteszi láb alól.

— Ma az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Plata Avram Ianeu.

FÖLDES: Str Eminescu.

KÁRPÁTI: Boulevard Regele Ferdinand

Calusné és özv. Ardelean Elvira, akiket elhunyt apjuk helyett a püspök neveltetett fel. Az aradi rokonsághoz tartoznak a dr. Halmageanu és a dr. Mager-családok.

A püspök halála alkalmával a kormány részvétlétvitát küldött az oradeai püspökségnek. A temetésen Lapedatu kultuszminiszter képviseli a kormányt. A temetést szertartás csütörtökön reggel kilenc órakor kezdődik az oradeai görög keleti templomban és arra a püspök aradi hozzátartozói is teljes számban Oradeára utaznak.

Ciorogariu Roman püspök egyike volt azoknak, akik a csodával határos módon 1920-ban egy bombamerénylet alkalmával megmenekültek, ez alkalommal azonban a püspök súlyos sérüléseket szenvedett.

Meghalt Almay Olivér, volt aradmegyei földbirtokos

— Az elhunyt egyik áldozata volt a Stavisky-botránynak —

Az egykori társaságok egyik ismert, sokat szerepelt és jellegzetes alakja költözött el — amint most arról egy budapesti jelentés számol — az élők sorából. Almay Olivér, volt aradmegyei földbirtokos, aki már esztendő óta Budapesten lakott, a magyar fővárosban elhunyt.

Almay Olivér valamikor nagy szerepet játszott Aradmegye életében és neve egy rendkívül érdekes, annakidején országos szenzációvá dagadt bűnügyhöz fűződik, amelynek ő volt az áldozata. Kriván János, Aradvármegye gvámpénztárának híres sikkasztója ugyanis elsikkasztotta az akkor még kiskorú Almay Olivér 720 ezer korona értékű papírjait. A kárt Kriván Jánoson nem tudták behajtani és a hatalmas összeget Aradvármegyének kellett megtérítenie. Éveken át öt százalék pótdóval terhelték meg Aradmegye költségvetését: így fizette meg Aradmegye közönsége Almay Olivérnek az édesapja által ráhagyott, de Kriván János által elsikkasztott összeget.

Később Almay Olivér megnősült és néhai báró Andrányi Károly nővérét, Andrányi Paulát vette el feleségül. Harmonikus házasságot élt, idejét egyedül családjának szentelte és hosszú esztendőken át visszavonultságban gazdálkodott 3000 holdas cili birtokán. Később bekapcsolódott a politikai életbe és a jászahelyi kerület képviselőjévé választották.

Almay Olivér még a háboru előtt parcelláztatta birtokának egy részét, majd Aradon bérházat építtetett. A főtéri ház első emeletét az Aradi Általános Takarékpénztár bérelte, míg egy másik részében az aradi áru- és értéktőzsde nyílt meg. Később a bank megvásárolta Almaytól az épületet, amely jelenleg is az Aradi Általános Takarékpénztár székháza. A háboru alatt a földbirtokos Budapestre költözött és ott tőzsdei játékokba sodródott. Almay Olivér, a született gavallér, nem sokat értett a tőzsdéhez és ennek tulajdonítható, hogy vagyonának jelentős része el is uszott a különböző manőverek során. Tőzsdei veszteségei miatt adta el aradi bérpalotáját, amelynek vételárát ismét értékpapírokba fektette. A háboru utáni infláció és devalválódás következtében azután ismét jelentős összegeket veszített.

Hazajött, azonban itthon is lesújtó hírek várták. Budapesti tartózkodása idején abszentistának deklarálták és az agrártörvény értelmében az állam kiszajátította egész birtokát. Almay Olivér ekkor pert indított az állam ellen és az aradi törvényszék 200 holdat ítelt meg a birtokból. Az ügy végső fokon a semmitőszék

Vallásellenes izgatás Aradmegyében — amerikai könyvekkel

Elítélték a könyvárust

Vallásellenes izgatással vádolva került az aradi törvényszék második szekciója elé Szilágyi Demeter cluji könyvárus, aki amerikai bibliakutató társaságok könyveit hozta forgalomba. Az egyik — bűnjelként lefoglalt — könyv címe a „Krisis”, írója egy J. F. Rutherford nevű amerikai, aki a keresztény vallás, a papság, a közhivatalnokok és a törvények ellen intéz támadást román nyelven terjesztett munkájában. Szilágyi többek között Aradmegye két községében, Comlauson és Sft. Ana-n is terjesztette ezeket a könyveket, mire letartóztatták és Aradra hozták. Itt azzal védekezett, hogy a terjesztésre miniszteri engedéllyel rendelkezik, hamarosan azonban kiderült, hogy az engedély — más könyvekre vonatkozik. Ma foglalkozott az ügygel a bíróság és a könyvárust 15 napi fogságra ítélte. Szilágyi fellebbezést jelentett be.

elé került, amely 30 holdat hagyott meg. Almay Olivér nem tudott belenyugodni abba, hogy ezen a kis birtokon gazdálkodjon, Aradra költözött és számos éjszakai kártyacsatában vett részt. Végül kénytelen volt a megmaradt földet is eladni a cili kastéllyal együtt. A kapott összeg csak éppen arra volt elegendő, hogy egy darabig távollartsa a nélkülözést. Almay Olivér ekkor már takarékosan élt, de hamarosan belátta, hogy még így sem elegendő a pénze ahhoz, hogy jövőjét biztosítsa. Végül Budapestre költözött.

Budapesten Almay Olivér csatlakozott azoknak a birtokosoknak a sorához, akik az optánsper megindították. Abban reménykedett, hogy az optánsper után teljesen megváltozik vagyoni helyzete és a végkielégítésből kényelmesen élheti le életét. Azonban hamarosan teljesen elfogyott csekély tőkéje és gyakori vendége lett a budapesti Múzeum-köruti antikváriusoknak. Egykor híres könyvtárának maradványait próbálta néhány pengőért értékesíteni. Régies diszkótésű könyvekkel járta az üzleteket és nehezen sikerült egyet-egy eladni, mert a kereskedők nem szívesen vásárolták a régi kiadásokat.

Egy napon egy Szasa Stavisky nevű párisi bankár pénzcsoportot létesített az optánskövetelések megvásárlására. Akkor még senki sem sejtette, hogy a bankár egy világbotrány középpontjába kerül és hogy Franciaország kormánya fog belebukni ebbe a botrányba. Stavisky megbízottja Budapesten járt és az egyes ardeali földbirtokosokkal tárgyalt, többek között Almay Olivérrel is. A volt aradmegyei földbirtokos örömmel kapott az alkalmon és közölte a francia megbízottal, hogy nagyobb előleg ellenében hajlandó közjegyzői okiratot

Mintahogy a hullámok megör- nek a sziklás partokon...

nagyon gyakran éppen úgy megörlődnek a szenvedők gyógyulási törekvése a betegség makacs ellenállásán. Napi gondjaink, napjaink, gyors ütemű hajsolt életformája legyengíti idegrendszerünket, így az ideges gyomor-bajok, savtúltengések, fekélyek és más gyomor és bélbetegségek ellen nem tudunk védekezni — azonban... nagy hírű amerikai tudósok nemrégiben felfedezték Amerikában egy gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D.” gyógyszer készül. Ez a gyógyszer megmenti a szenvedőket, visszaadja életerejükét és életkedvüket, mert a legmakacsabb gyomor és bélbetegségeket, epe-, vese-, májbajokat rövid kezelés alatt tökéletesen meggyógyítja és az emésztőszervek belseő kiválasztását egyensúlyba hozza.

A vezérképviselőhöz az ország minden részéből naponta százszámra érkeznek a köszönőlevelek, azoktól akiket a „Gastro D.” meggyógyított. A hálálkodó levelek épp úgy érkeznek földművesektől, munkásoktól, mint intellektuális foglalkozást űző uraktól és hölgyektől.

„Nagyon meg vagyok elégedve a „Gastro D.” kezelés eredményével, a gyógyulás szemmel látható” írja G. V. Gheorghiu CFR inspektor, Bucuresti, Paszgiul Román 7. I. emelet. Ehhez nem kell kommentár.

Lei 130 utánvétellel küldi: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

aláírni, amelyben teljesen átengedi a Stavisky-csoportnak követelését. A közjegyzői okirat aláírásra is került és Almay Olivér optánskövetelését átírták. Az az ember, aki a harmincszobás kastélyból és nagy aradmegyei birtokból — a budapesti antikváriusokig jutott — könnyű áldozata volt a párisi szélhámcsoportnak. Később kipattant a Stavisky-botrány, amely meghusítottta az üzletet. Sikertelen megmentenie valamit Almay Olivérnek, vagy pedig eluszt-e járandósága a nagy botrány hullámaival — nem tudni. Almay Olivér egy budapesti kórház betegágyán siklott át egy másik világba, ahol nem gyötrik az embereket a gondok, ahol nincsenek problémák, amelyeket régi emlékek eladogatásából kell megoldani...

Szerdán reggel végzik ki Budapesten a szabadságtéri bankrablás tetteseit

A halálraítéltek nyugodtan mennek a halálba — Látogatás a siralomházban

Budapestről jelentik: A Szabadságtéri bankrablás három halálra ítélt tettesét holnap reggel fogják kivégezni a gyűjtőfogház udvarán. A rablógyilkosok előtt ma délelőtt hirdették ki a magyar kormányzó döntését. A halálraítéltek három fegyencet 8 szuronyos fegyőr kísérette elő és a budapesti törvényszék büntetőtanácsának elnöke közölte velük, hogy a kormányzó nem élt a megkegyelmezés jogával. Az elítéltek halott sápadtan vették tudomásul a legfelsőbb döntést és ezután visszakísérték őket a fogházban levő cellájukba. Bogár János hóhér két segédjével ma reggel jelenkezett a budapesti királyi törvényszék ügyészségén, ahol megkapták az utasításokat a holnapi kivégzésre. A Magyarország munkatársa a déli órákban látogatást tett a gyűjtőfogházban, ahol a három halálra készülő fegyenc nyugodtan várja sorsát. A délutáni órákban mindhármukat kivették a cellájukból és a siralomházba helyezték el őket. Amikor az újságíró Radovics cellájába lépett, a gyilkos imádkozott és éppen az 51-ik zsoltárt énekelte. Az újságíró kérdéseire elmondta, hogy megnyugodott és teljesen nyugodtan megy a halálba.

— Tudom — mondotta —, hogy minden ember bűnbe születik és bűnben él, csak én talán bűnösebb vagyok, mint más ember. De egyszer mindenkinek ugyis meg kell halni. Megérdemeltem a büntetést és nyugodtan megyek a halálba, leszámoltam az életemmel. Ha kegyelmet kaptam volna, akkor talán még becsületesebb ember is lehettem volna belőlem.

A másik cellában Tari Nándor fogadja az újságírót, aki jókedvűen, nevetve mutat egy szék felé:

— Tessék helyet foglalni nálam. Nem is tessék tudni, milyen jó kedvvel megyek az akasztófa alá. Soha nem szerettem az életemet, mindig kívántam a halált. Fiatalon kivitték a harcterekre, tudom, mi az meghalni. Én nem félek. Csak azt az egyet sajnálom, hogy nem vállaltam magamra min-

dent, legalább így megmenthettem volna a barátaimat! — mondotta Tari.

Szepesi éppen a „Fekete gyémántokat” olvasta, amikor az újságíró meglátogatta. Ő is belenyugodott a megváltozhatatlanba és kijelentette, hogy nem is kívánja azt se, hogy hozzátartozói meglátogassák.

Jogi vita a volt Egyesült Bank egykori igazgatóinak 360 ezer leies kauciója körül

A közeli napokban dönt a törvényszék, hogy kiadható-e a kaució

Érdekes jogi vita folyik már napok óta az aradi törvényszéken a volt Egyesült Bank igazgatóinak kauciója körül. Amikor a nagy bűnügy megkezdődött, a három volt igazgató egyenként 120 ezer leies kauciót tett le az aradi bíróságnál. Most, hogy végleges befejezést nyert az ügy, a három igazgató jogi képviselői kérvénnyel fordultak a bírósághoz és kérték, adják ki a 360 ezer leit. A kiutalás azonban nem történt meg, miután olyan kifogás merült fel, hogy a feljelentőknek jogukban áll a Semmitőszékhez felfolyamodni a tábla felmentő ítéletét és így még nem adható vissza a kaució. A védelem ezzel szefében arra az álláspontra helyezkedik, hogy a feljelentők semmiképpen sem fordulhatnak a Semmitőszékhez, miután az kizárólag a vádhatóság jogában áll. A törvényszék a közeli napokban dönt az érdekes vitában.

Szállodai tolvajlásom tettenértek Bécsben egy ismert operett- színésznőt

Bécsből jelentik: Bécs színházi világának kinos szenzációja van. A detektívek tegnap este egy előkelő bécsi szállóban letartóztatták Matlach Marianne ismert német színésznőt, aki néhány nappal ezelőtt Zürichből érkezett az osztrák fővárosba, hogy ott az egyik operettszínházban fellépjen. A feltűnően szép, fiatal német színésznőre a szálló igazgatója hívta fel a rendőrség figyelmét. A szálló több külföldi vendége panaszt emelt az igazgatósnál, hogy szobájukból értékes dolgok tűnnek el és annak a gyanújuknak adtak kifejezést, hogy a titokzatos tolvaj csakis az elegáns német színésznő lehet, miután a színésznőnek szabad bejárása van a szobájukba. A detektívek napokig figyelték az előkelő bécsi szállodát és tegnap éjjel elfogták Matlach Mariannét, amikor kék pizsamában belopódzott egy külföldi diplomata lakosztályába és onnan egy nagyobb csomaggal akart visszaosonni szobájába. A rendőrség megállapította, hogy a német színésznőnek Domma és Malak névre kiállított hamis utleveli vannak. A színésznő két évvel ezelőtt

egy hírhedt betörőbanda vezérével ismerkedett meg és attól kezdve a bűn útjára lépett.

Matlach Marianne ellen a német hatóságok már régebben elfogatási parancsot adtak ki szállodai lopások elkövetése miatt. Legutóbb Svájcban hamis néven ítélték el és kiutasították az országból. A letartóztatott német színésznő szobájában rengeteg értékes cigarettatárcát, pecsétgyűrűt, férfi inget és több olyan holmit találtak, amelyeket az utolsó napokban különböző egyénektől lopott össze a szállodában.

A tolvaj színésznőt beszámították az ügyészség fogházába.

Színház - Művészet

A VÁROSI SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szerda este 9 órakor: Érettségi. Vigjáték-újdonság. F. Bárdy Teréz és Forgács Sándor vendégfelléptével.

Csütörtök este 9 órakor: Hamlet. Dráma. F. Bárdy Teréz és Forgács Sándor bucsufellépte.

Péntek délután 3 órakor: Katz bácsi. Zenés vigiáték.

Péntek délután 6 órakor: Érettségi. Vigjáték-újdonság, id. Szendrey fellépte.

Péntek este 9 órakor: Leányálom. Francia vígoperett-újdonság negyedszer. Szigorúan csak felnőtteknek.

Szombaton: Román előadás.

Ma este F. Bárdy Teréz és Forgács Sándor együttes vendég- felléptével az „Érettségi”

Rendkívül érdekes estje lesz ma az aradi színháznak. Egy szimpatikus művész-pár: Forgács Sándor és neje Bárdy Teréz együttes vendég szereplése váltja ki ezt a rendkívül érdekességet.

A ma esti „Érettségi” előadásban dr. Kulcsár igazgató — Forgács Sándor, míg Horváth Kató szerepében F. Bárdy Teréz fognak teljesen újat nyújtani. Az előadás többi szerepeit a régi megszokottak fogják játszani.

Csütörtök este „Hamlet”-ben bucsuzik a művészpár

Csütörtök este Shakespeare halhatatlan „Hamlet”-jében bucsuzik a Forgács-pár Aradváros közönségétől. Ezt a ritka műélvezetet, amelyet F. Bárdy Teréz és Forgács Sándor együttes fellépése nyújt, a közönségnek méltányolni kell.

* Pénteken három előadást tart a Magyar Színház. Pénteken három rendkívül érdekes előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor a nagy hírű „Katz bácsi”. Délután 6 órakor a nagyszerű „Érettségi” és este 9 órakor pedig szigorúan csak felnőttek részére a „Leányálom” című pikáns francia vígoperett-újdonság. Válogassa ki mindenkinek tetszése szerint a darabokat és váltsa meg jegyét elővételben, az sem kerül többé és megkíméli magát a vasárnapi szorongás, tülekedés és ruhaszagától, azonfelül az előadások pontos megkezdését sem késlelteti.

Anők 75%-a SZÉKREKEDÉSBEN szenved!

A nők legnagyobb része fejfájásban, idegességben, étvágytalanságban, sápadtságban szenved, azonkívül igen gyakran pattanásos és foltos az arcborók. E jelenségek oka legtöbbször az idült székrekedésben keresendő. A székrekedés okozza mindezen fájdalmakat és kellemetlenségeket, azt kell megszüntetni, hogy kísérő jelenségei elmúljanak. Az Artin drageét — dacára annak, hogy a nők nem szívesen vesznek orvosságot — még a legkényesebbek is szívesen szedik. Az Artin hatása biztos és enyhe, nem okoz görcsöket, a beleket rendszeres működésre hozza, a kiürítés teljes. A rendszeres bélműködés visszatérve megszűnnek a kellemetlen tünetek. Szedjen Artint, a modern hashajtót, a nők hashajtóját!

Artin

A DR. WANDER ÜZEMEK KÉSZÍTMÉNYE.

Szünjön meg Aradon a kávéházi monopol-diktatura!

A városnak tett ígéretüknek ellenére minden este és minden éjjel zárva tartják a Palace-kávéház helyiségeit — Cotioiu Romulus dr. polgármester: „A szerződés előírja, hogy a bérlők elsőrangú kávéházat kötelesek üzemben tartani”

Aradváros társadalmi körében egyre élénkebb kommentárokról szolgált alkalmat annak a kávéházi monopol-társaságnak magatartása, amely a Dacia—Palace kávéházakat megszerezve, az utóbbi időkben saját kényére-kedvére bánik azzal az aradi közönséggel, amely még nem szokott le a kávéházak látogatásáról.

A legkirívóbb megnyilatkozása ennek az ösüzletpolitikának az, amit a város legnagyobb bérépületében levő „Palace” kávéházzal csinálnak már hónapok óta.

A kávéházi vállalkozók, akik annak idején slettek bérbe kaparintani a Palace-kávéház tágas helyiségeit, nehogy más szakmai üzletember szerezhesse meg, azóta, hogy tervük sikerült, egyszerű és szimpla délutáni kávécsarnokká, vállalkozók és kávénénikék találkozóhelyévé deklaszáltak a nagyvárosi keretekben megépített helyiségeket, csak azért, hogy esténként becsukhassák s így Arad kávéházlátogató, vagy néha szolid keretek között szórakozásra-vágyó közönséget a Dacia kávéháza terelhessék és

a mindennapi fekete melé felszervirozott hazárdjátékok „gyönyöreiben” részesíthessék.

A közvélemény egyre elementárisabban nyilatkozik meg az átlátszó és az ország egész területén páratlanul álló kávéházi egyeduralom módszerei ellen és a napisajtó, amely ezuttal is a nagyközönség széles rétegeinek véleményét fejezi ki, az illetékes városi hatóságok figyelmét ismételtelen felkeltette a Palace-kávéház mögött folytatott kávéházi üzletpolitika iránt.

Mint ismeretes, az elmúlt év decemberében Aradváros vezetősége erélyesen kívánt fellépni és rendet teremteni az ügyben, hiszen

a bérlőket köti a várossal létrehozott bérleti szerződés, amelyben félreérthetetlenül olvasható, hogy a „Palace” kávéház bérlői „elsőrangú kávéházi üzemet” kötelesek tartani

a helyiségekben. Mivel az elsőrangú kávéház fogalma egyben azt is jelenti, hogy az a kávéház nappal éppúgy elsőrangú kávéház, mint éjszaka, a törvényes záróráig és nem kávécsarnok nappal, este pedig siri hangulatot lehellő csukott cinterem a város kellő közepén, — a város vezetősége ismételtelen követelheti, hogy a Palace kávéházat vagy tartásuk üzemben rendszeresen, tehát éjjel és nappal egyfelmán a vállalkozó bérlők, — vagy pedig

mondják fel a bérleti szerződést, hogy a város olyan vállalkozóknak adhassa ki a helyiségeket, akik valóban rendszeresen vezetnék az üzemet.

a közönség érdekeit tartanák elsősorban is szem előtt és nem a saját erőszakos üzletpolitikájukat. Decemberben a kávéházi monopolium urai a város fellépésére siettek kinyitni a Palace kávéházat, de most, hogy eltelték az ünnepek s rendkívüli forgalomra nincs kilátásuk, — most újra visszatértek a régi nótához. A város azonban nem tűrheti, hogy üzleti vállalkozók üzenek játékot a tekintélyével és úgy füttyüljenek, ahogy nekik tetszik a bérleti szerződéseik telremagyarázhatatlan előírásaira. A

nagyközönség megnyilatkozásai kapcsán, a közvéleménynek általunk tolmácsoltt erkölcsi nyomására dr. Cotioiu Romulus városi interimárbitrázsági elnök újra kezébe kívánja venni az immár tengerikigyóvá növekedett ügyet és kérdéseinkre a következőket jelentette ki:

— Sajnos, el kell utaznom s így csupán négy-öt nap múltán térhetek vissza a nagyközönségnek a Palace kávéház üzembetartásával, illetve üzembentartásával kapcsolatos panaszaira. Ha addig a városvezetőség esetleg nem is foglalkozna távollétemben az ügygel, annyil bizonyos, hogy

logi szempontból ritkán fordul még elő olyan kötelmi viszony egy háztulaidonos és bérlői között, hogy a bérelt helyiséget csak azért béreljék, hogy lezárva álljon.

A városi szerződés minden esetre előírja, hogy a bérlők „elsőrangú kávéházat kötelesek üzemben tartani” a város épületében, tehát a kötelezettségek között ezt a pontot kell megvilágítani a város jogügyi osztályának visszatértemig. A város érdeke, hogy lukratív módon hasznosítsa bérleményeit s ha a jogügyi osztály véleménye szerint fennforog szerződésbontó ok, úgy nem fogunk habozni ennek értelmében járni el.

A város vezetőjének ismert erélye és igazságérzete ezuttal is azzal biztat, hogy

az aradi kávéipari monopolium „hadvezéreinek” taktikázgatásaira ismételtelen a jog és az igazság fegyvereivel koppint reá.

Ettől függetlenül követell azonban az aradi szórakozóvágyó nagyközönség érdeke, hogy a Palace kávéház helyiségei ne szolgálhassák továbbra is csupán a vállalkozók érdekeit, amelyek a nagyközönséggel annyira, vértígható, módon ellentétesek, hanem módot lehessen találni arra is, hogy páratlanul álló aradi speciálitásunk, a monopolizált fekete kávé, a maga gaurizankári áraival egyetemben eltűnjék mielőbb és végre is normális körülmények között szokhassák vissza mindenkinek a régi kávéházi szórakozásaihoz. Nyilvánvaló, hogy mindez csakis akkor következhetik be,

ha az aradi kávéipari szakmában megszüntetik a káros egyeduralmat

és módot, esetleg segítséget adnak hatóságaink arra, hogy szolid vállalkozók teremthessék meg a szabadverseny elvein működő egészséges üzleti konkurrenciát, amely elől lezárva tartják a Palace kávéház csarnokait.

Városi Színház

Ma este 9 órakor

**F. Bárdy Teréz és Forgács S. vendégfelléptével
Érettségi**

Csütörtök este 9 órakor

**F. Bárdy Teréz és Forgács S. bucsufelléptével
HAMLET**

Vigyázat!

Felnőttek!

Pénteken 9 órakor

Leányálom.

Francia vígoperett újdonság.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Teljesen megszűnik a külfölddel az árucserere-rendszer

Radikális intézkedések a kompenzációs visszaélések miatt — A Jegybank megállapítása szerint a felsőbb fórumok több mint egymilliárd lei értékű olyan áruk behozatalára adtak ki engedélyt, amelyeket a Banca Nationala visszautasított — Tárgyalások Tatarescu miniszterelnökkel

Mint Bucurestiből jelentik, Constantinescu, a Jegybank kormányzója erős harcot kezdett az árukompensációs-rendszer teljes megszüntetése érdekében. Tatarescu miniszterelnök előtt őszintén feltárta azokat a károkat, amelyeket a külfölddel fennálló árucserere-rendszer az államnak hozott és őszintén megmondta, hogy

állampénzügyi és nemzetgazdasági szempontból végzetes volna, ha ez a rendszer továbbra is fennmaradna. Részletes memorandumot nyújtott át, amelyben a legpontosabb adatokkal bizonyította be, hogy a kompenzációs import-export rendszer hány milliárd lei kárt okozott a Banca Nationalának, illetve az államnak, mert a Jegybank képtelen volt hozzájárulni azokhoz az erős devizákhoz, amelyekkel az állam külföldi adósságainak részleteit ki kellett volna fizetnie.

Kimutatta, hogy a felsőbb fórumok több magántársaságnak 2 milliárd 350 millió lei összértékben adtak árucserere export-import engedélyt és ebből már egymilliárd 280 lei értékűt bonyolítottak le, tehát még egymilliárd 150 millió lei értékű export-import lebonyolítatlan.

— Egyenesen megdöbbenő — mondta a Jegybank kormányzója — hogy kompenzációs engedélyt adtak ki az illetékes felsőbb fórumok petroléumra, gabonára, fenyő-fűrészárura, holott ezekért a külföldön ezéltől mináig erős devizát kaptunk, most pedig csak drága árukat kapunk értük. A Banca Nationala mindig visszautasította azt a kívánságot, hogy petroléumért, gabonáért, fűrészárúért mást, mint erős devizát fogadjanak el az exportörök. Jellemző, hogy 1935-ben a petroléum export-import árucserere 250 millió lei értéket képvisel, így

tehát nem csoda, ha nem jött be elég erős deviza az országba. A legtöbb export-import árucserere-szállítást Palesztinával, Egyiptommal, Szíriával, Angliával, Hollandiával, Francia- és Lengyelországgal bonyolítottuk le, holott ezéltől ezekből az államokból mindig erős valutát kaptunk exportcikkeinkért.

Az állam pénzügyi érdekeinek megvédése céljából kívánatosnak tartom, hogy az egész kompenzációs rendszert a legsürgősebben szüntessük meg, amíg katasztrófa nem ér bennünket: okvetlenül öröljük a már kiadott, de még le nem bonyolított árucserere engedélyeket és azonnal vizsgáljuk meg a kompenzációs összes ügyleteket, hogy melyeknél történtek visszaélések.

A miniszterelnök a döntés előtt megvárja Costinescu kereskedelmi minisztert, aki Egyiptomban tölti szabadságát és már legközelebb visszatér Bucurestibe.

Végül azt jelentik a fővárosból, hogy a pénzügyminisztérium az árucserere-engedélyek körüli visszaélések felderítése céljából repülőbizottságokat küldött az ország különböző részeibe.

Ezek a bizottságok kikutatják, hogy kik vettek részt a kompenzációs export-importüzletekben és a kárókat is kiméletlenül felkutatják. Természetesen azt is ellenőrzik, hogy az exportörök pontosan beszolgáltatták-e az exportált árukért járó devizákat és hogy az exportnyilatkozatok tényleg azokat az adatokat tartalmazzák-e, mint amik a Banca Nationalához benyújtott okiratokban vannak. A repülőbizottság tagjai pénzügyminiszteri felügyelők és vámspektorok.

Az új törvény 20 százalékkal lecsökkenti az ipari szeszgyárak termelését

A módosított szőlő- és bortörvényjavaslat feltűnésikeltő új részletei — Külön engedéllyel a termelők is gyárthatnak konyakot — Az új intézkedések miatt ismét lecsökken az állam szeszadóbevétele

Az utóbbi hetekben beszámoltunk arról, hogy a szőlőgazdák országos szindikátusa több memorandumot intézett a földművelésügyi minisztériumba a most tárgyalás alá kerülő új szőlővédelmi törvényjavaslat módosítása érdekében.

A pénzügyminisztériumban Antonescu miniszter elnöke alatt tegnap speciális bizottság foglalkozott a szőlőgazdák és bortermelők kívánságaival.

Az értekezleten többek között Saveanu, a képviselőház elnöke, Dumitriu, a szenátus elnöke, Neagu és Simionescu minisztériumi vezetőik is megjelentek. A bor- és szőlővédelmi törvényjavaslatot újból letárgyalták és az alábbi újításokkal terjesztik a szenátus és a képviselőház elé:

1. Tilos a hibrid (korcs) szőlővesszők ültetése. 2. Öt évig még a nemesfajú szőlők ültetése is tilos és ez mindaddig fennáll, amíg a szőlőtermelési zónákat újból nem állapították meg. A szőlőkben levő üres terület beültetését is csak akkor engedély meg a törvény, ha az üres rész legalább negyed részét teszi ki az egész szőlőbirtoknak.

3. Külön engedéllyel minden szőlőbirtokos vagy szőlőtermelő gyárthat konyakot.

4. A szeszgyárak termelési kontingensének rovására a szeszmonopol-törvény eddig is megengedte, hogy évente 450 vagon borszeszt előállíthassanak. Az új törvényben is megmarad ez a pont, de az ellenőrző hatóságoknak szigorú kötelességüké teszi annak ellenőrzését, hogy a 450

vagont az engedélyesek okvetlenül előállítsák. Aki ez ellen vét, szigorúan büntetik.

5. A szőlőtermelők támogatása céljából az állam 20 százalékkal leszállítja az ipari szeszgyárak termelési mennyiségét. A 20 százaléknak megfelelő mennyiséget borszesszel kell helyettesíteni. Szakértők állítása szerint ez a 20 százalékos csökkenés évente mintegy 40 millió leiel apasztja az állam szeszadó-bevételeit.

Erről a fontos állampénzügyi szempontról azonban megfeledkeztek az illetékesek, vagy nem tartják annyira jelentősnek, mint a szőlővel beültetett nagybirtokok tulajdonosainak érdekeit. Az ipari szeszgyártás nagymérvű csökkentése ugyanis a válságba jutott régi szőlőtermelők anyagi helyzetének megjavítása érdekében került a törvényjavaslatba. Most rövid idő alatt kiderül, hogy ez az új törvénytervezet elér-e a kívánt célt vagy éppen úgy, mint az 1927-ben megszavazott alkohol-törvény, amely végeredményben hosszabb szünetelésre kényszerítette az ipari szeszgyárakat, de viszont nagyon is szintén lerontotta a szőlőtermelőket is.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny“-re!

Ha óvszer — akkor legyen

„OLLA“

a világmárka.

Közös egyesületbe akarják tömöríteni az összes belföldi pénzügyintézeteket

Radikális intézkedést kérnek a hitelélet fellendítése céljából.

Bucurestiből jelentik: A Romániai Bankok Egyesülete Stefanescu A. elnöke alatt gyűlést tartott, amelyen elsősorban a banktörvény által teremtett új helyzettel foglalkozott. A tanácskozáson a bucuresti-i nagybancok, az ardeali román pénzügyintézeteket magábafoglaló Solidaritatea, valamint a kis- és középbankok egyesületei is képviseltették magukat. Az elnök megnyilatkozásában elégedetlenségét fejezte ki a jelenlegi pénzügyi viszonyok miatt.

— Sajnálattal állapítom meg — mondta — hogy most sem az iparosok és kereskedők, sem a városi ingatlanulajdonosok, sem a parasztbirtokosok nem bírnak kölcsönhöz jutni, tehát a hitel feltámasztása még mindig nem sikerült.

Savulescu a banktörvény gyökeres átalakítását kívánja, mert az nem váltotta be a hozzáízüött várakozást. A legtöbb pénzügyintézet nem feithet ki kellő működést és ezért nem is ajánlatos, hogy a törvényben előirt ellenőrzést gyakorolják felettük. Petrascu Virgil, a kis- és középbankok megbízottja rámutat arra, hogy a hitelélet még mindig stagnál, tehát új törvényes intézkedéseket vár a fellendítés érdekében. Kívánatosnak tartja, hogy az ország összes pénzügyintézeit közös érdekvédelmi egyesületbe tömörítsék, mert így jobban elérék céljukat.

— UJ POSTAI SZÁLLÍTÁSIDIJ A KISANTANT ÉS A BALKAN ALLAMOK EGYMÁSKÖZÖTTI FORGALMABAN. Bucurestiből jelentik: Január 5-től kezdve Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Török- és Görögország számára új postatarifa lépett életbe, amely nálunk az alábbi újításokat tartalmazza: A román-csehszlovák-jugoszláv-török-görög forgalomban egyszerű levelek 20 grammig, 7.50 lei. Minden további 20 grammig Csehszlovákiába 6 lei, a többi államokba 9 lei. Nyomatványok minden megkezdett 50 gramm után Csehszlovákiába 2 lei, a többi államokba 1.25 lei. Aruminták 50 grammonként ugyanennyi. Az újságok küldeménye 50 grammonként 50 bani és ugyanennyi a könyvek, brosuráké, zeneműveké.

— Póttarifá lépett életbe a román-nyugat-európai vasúti forgalomban. A CFR kereskedelmi igazgatósága rendeletileg közölte az összes nagyobb vasúti állomásokkal, hogy január 15-től póttarifá lépett érvénybe a nyugati és keleti vasúti személyforgalomban. Németország déli részén át vagy Arbergen keresztül. Ez az intézkedés elsősorban a külföldi utas- és csomagforgalom szempontjából jelentékenyebb alábbi városokat érinti: Arad, Brasov, Bucuresti, Cluj, Constanta, Oradea, Ploesti, Sinaia, Teius, Timisoara, amelyeknek vasúti pénztárai kötelesek alkalmazkodni a jelentékeny módosítást tartalmazó póttarifához.

— A JEGYBANK KITART A KUKORICA EXPORTOT MEGNEHEZÍTŐ RENDELETE MELLETT. Bucurestiből jelentik: Lepadatu, a Banca Nationala delegált adminisztrátora tegnap fogadta a gabonaexportörök küldöttségét; memorandumot adtak át, amelyben a magyarországi és ausztriai kukorica export elé gördített nehézségek elhárítását kérik. Rámutattak arra, hogy képtelenek a kukorica kivitele után erős és szabad devizákat beszolgáltatni a Banca Nationalához és ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy továbbra is a klering fizetési egyezmény alapján exportálhassanak. Lepadatu azt válaszolta, hogy ismeri a kérdést, de a Jegybank kormányzó intézkedésével szemben ő nem illetékes eljárni. A bankkormányzó nem fogadhata az exportöröket, mert a kormány gazdaságbizottságában volt elfoglalva és az exportörök lehangoltan távoztak. Egyébként azt is jelentik, hogy ezután sem az export hivatal, sem a Banca Nationala nem veszi tudomásul a gabona export bejelentéseket másképpen, csak ha az exportörök hitelt érdemlő okmányokkal igazolják a szállítási szerződés megkötését.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS,
lel.

SPORT KÖZLÖNY

Megkezdte tavaszi előkészületeit az AMEFA

Kertész Gyula, az AMEFA trénerre megérkezett szabadságáról

Az aradi munkáségyesület játékosai hét-főn este a klubhelyiségben népes értekezletet tartottak, amelyen jelen volt a Budapestről szabadságáról visszaérkezett edző is. Az elnökséget Eichner Akos, Szabó Miklós, Auerbach Béla, Matuz András, Czégka Tibor és Uluck Andor képviselték. A játékos-értekezleten Szabó Miklós szépen felépített, kiváló beszéd keretében szót a játékosokhoz, majd utána Kertész Gyula mondott beszédet, ezután a lelkes hangulatban folyott értekezlet véget ért.

Könnyű gyakorlatokból állt az első edzés. Kedden délután folyt le az AMEFA első edzése. Az edzés, amelyen a beteg Barin, s a távollévő Sadovschin és Maschakón kívül a csapat szerződött játékosai valamennyien megjelentek, futásból és könnyű gyakorlatokból állott. Labdát még nem kaptak a játékosok. Munkatársunk kérdést intézett Kertész Gyulához, az előkészületekre vonatkozóan, a következőkben válaszolt:

— Milyen beosztással készíti elő a csapatot az első nemzeti bajnoki meccsre?

— Egyelőre csak könnyű munkát végeznek a fiúk. Az első kétkapus tréningre csak 10 nap után kerül sor. Február másodikán játszunk le első mérkőzésünket másodosztályú ellenféllel. A következő vasárnapra már elsőosztályú ellenféllel meccselünk és a bajnokság megkezdése előtt két vasárnap pedig a nemzeti bajnokság A) csoportjában játszott csapatokkal mérkőzünk.

— Sportkörökben arról beszéltek, hogy az AMEFA két román állampolgársága játékosot szerződött Budapestre?

— Tényleg folytattam tárgyalásokat két futballistával, de a tárgyalások nem vezettek eredményre, tehát marad a régi gárda. Ugyanakkor a játékosokkal veszünk részt a tavaszi küzdelmekben, akikkel a tavaszi szezon végéig játszottunk.

— Milyen csapattal kezdi az AMEFA a szezont?

— A standard-csapat még nem alakulhatott ki. A nehézség igérkező tavaszi szezon mérkőzéseim minden bizonnyal a tizenhat szerződött játékosunk szóhoz jut.

Az ifjúsági vívók nagy fejlődéséről tett tanúságot Pellegrini mester gyermekversenye

A vasárnapi gyermek vívóverseny újabb tanujelét adta Pellegrini Virgil, a kitűnő aradi vívopedagógus pompás oktató-készségének. A mester fiatal tanítványai meglepő vívórutinról tettek tanubizonyosságot és a fiatalok között számos a fejlődőképes, tehetséges vívó.

Miclosi Ernő rutinja és fizikuma juttatta az első helyhez, amelyet egyébként, mint a mezőny legküzdőképesebb tagja, meg is érdemelt. Ádám Gábor a legmozgékonyabb, okosan vív, még sok sikert érhet el. Cucu a legnyugodtabb valamennyi között, jó vívó fejlődhet belőle. A mezőny legkisebb tagja, Bartolovici Alfréd, rendkívül furcsa, jó technikájú, csak fizikummal nem bírja még a versenyzést. Zimmermann László ügyes, csak nehézkesen mozog, a balkezes Kain Kurt vívómodorát társai — úgy látszik — már kiismerték. Köő pedig még kezdetlegesen, feleslegesen széles mozdulatokkal vív.

A versenyzők egymás elleni mérkőzéseinek eredményeit alább adjuk: Bartolovici—Ádám 3:2, Miclosi—Köő 3:1, Cucu—Zimmermann 3:0, Kain—Bartolovici 3:1, Ádám—Miclosi 3:1, Cucu—Köő 3:0, Bartolovici—Zimmermann 3:1, Ádám—Kain 3—1, Miclosi—Cucu 3:2, Bartolovici—Köő 3:2, Ádám—Zimmermann 3:1, Miclosi—Kain 3:2, Cucu—Bartolovici 3:0, Köő—Ádám 3:2, Zimmermann—Kain 3:0, Miclosi—Bartolovici 3:2, Ádám—Cucu 3:1, Zimmermann—Köő 3:1, Kain—Cucu 3:2, Miclosi—Zimmermann 3:0, Köő—Kain 3:2.

Sportegyesületi közgyűlések

A Juventus sportegyesület közgyűlésén a következő vezetőséget választották meg egyhanguan: Diszelnökök: Báró Neuman Ede, báró Neuman Ferenc. Társelnökök: Birnatek Ede, Drincu Gheorghe, Ferdinand Gheorghe, Jónás Vasile, Herzog Gábor, Lebinger Albert, dr. Lévai Sándor, Lovinger Sándor, Muresan Vasile, Matyek József, Matyek Frigyes, Stana Ioan, Plesa Ioan, Popovici Ioan, Weisz Bódog, Zwirn József. Elnök: Zsetész János. Ugyvezető alelnök: Konrád Miklós. Alelnökök: Barják Imre, Czelez Gábor, Kohajda Gyula, Lázár Manó, Ladó Miklós, Szeidl Győző, Megyesi István, Pelyák András, Vidai József, Vidai Antal. Orvos: Pop Teodor dr. Ugyész: Szta-nojev Miklós dr. Titkár: Petre Lajos. Jegyző:

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatalos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutányos díjazás mellett. Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig.
d. u. 3—7-ig.

Petrila Simon. Pénztárnok: Kiss György. Ellenőrök: Oitz József, Ince Géza, Jakab József, Román Mihály, Tóth György, Nagy Péter. Sportigazgató: Fericean Gheorghe. Intézők: Márton Lajos, Feder Zoltán, Juhász János. Gazda: Farkas Béla. Választottak még 40 tagu választmányt.

Az aradi Tricolor sportegyesület vasárnap délután tartotta meg nagy érdeklődés mellett rendezési közgyűlését. A különböző jelentések elhangzása után sor került az új vezetőség megválasztására. A közgyűlés nagy lelkesedéssel a következő vezetőséget választotta meg: Diszelnökök: Major I. Manoilă, Loc. Ionescu Stefan, Ferdinand Gheorghe, Vulpe Iosif, Toma Iacob, Cristea Constantin, Jancin Nicolae, Vatula Iosif, Szabó István, Stefanovici Clement, Major Adalbert. Elnök: Safta Florea. Ugyvezető alelnök: Halász Ferenc. Alelnökök: Baba Teodor, Cerches Emil, Petrovici Nicolae, München Ádám, Tusz Ferenc, Pesti Sándor, Tomesdu Nicolae, Sárbu Gheorghe, Bárány Sándor, Rác Sándor, Kondorossy Kálmán, Munzart Aurel, Bartl József, Roman Róbert, Reinhardt A., Jucan T., Hönig János, Hönig Béla, Sipos Lajos, Julian Victor, Bárány József, Holosi Antal, Schmidt Lajos, Roman József, Pajtek János, Müller János, Boar János, Fábri József. Titkár: Risztin János. Főpénztáros: Petrovici Nicolae. Pénztáros: Dulhaz Pál. Sportigazgató: Kiss Mihály. Intézők: Rugea Teodor. Gazda: Halász László. Szerzők: Vesely József, Decsov Ferenc. Jegyző: Dulhaz Pál. Intézők: Bencze István és Killinger Ferenc. Ellenőrök: Ferenczi István és Zetrak I. Orvos: Botis Aurel dr. Ugyész: Racea I. dr. Oldboy szakosztály vezető: Wolf János. Tartalékcsoport intézők: Erős Béla, Rugea T. Fegyelmi bizottság: Elnök: Pajtek János. Tagok: Tusz Imre, Erős Béla, Pomacsek György, Kondorossy Kálmán. Választmányi tagok: Seres Adolf, Palásthy Ferenc, Berel Antal, Jéger György, Apró József, Risztin Lajos, Seres Kálmán, Gábor Ferenc, Ladnai Ferenc, Macinic Oh., Pajtek Lajos, Cseh András, Szabó E., Halász Béla, Hönig Mihály, Miclea Gheorghe, Manea Vicentiu, Maurer István, Hetzer Ferenc, Firneis Antal, Hal Istif, Bedea Pál, Seres Lajos, Schneider Antal.

Barátságos meccsek Arad vasárnapi futballmüsorán

Az időjárás kedvező voltára való tekintettel, az ezévbén szokatlanul korán kezdik a szezont az aradi futballcsapatok. Vasárnapra is több barátságos mérkőzés lejátzását tervezik. A CAA és a Transylvania között máris megállapodás lett létre, amely szerint a csapatok vasárnap délután fél 3 órai kezdettel, a CAA-sporttelepen játszanak. Szó van arról is, hogy a Hakoah és az Intelegera másodosztályú ellenfelekkel, kettős mérkőzést bonyolítanak le vasárnap délelőtt a CAA sporttelepen.

Nagy érdeklődés a Sparta álarcosbálja iránt

Az agilis Sparta sportklub e hó 25-ikén, szombaton este 9 órai kezdettel, az Ipartestület helyiségeiben rendezti meg nagyszabású álarcosbálját, amely iránt valamennyi sportegyesület körében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendezőség már hetek óta vállalt dolgozik a bál előkészítésén és a multság egyike lesz a szezon legjobbjainak. Vendégeket a klub vezetősége szívesen lát.

KÖNYVEK

Sigríd Undseti „Merici Szent Angala”. Sokszor hangoztatták már, hogy a katolikus egyház nem engedélyezte a női, a katolikus középkor csak rosszalólag szól rója. Erre a vádra válaszul a nagy-növű írónő és mintegy feleletül Merici Szent Angalának, a Szent Orsolya-rend alapítónőjének életét tárja elénk. Az izléses kiállítású könyv ára füzve 53 lei Lepagenál: Chuj. Kérje a Szent István könyvek teljes jegyzékét Lepagenától.

Egy új May Károly kötet: A sivatag urnöle May Károlyt, a világirodalom legnagyobb ifjúsági klasszikusát, bátran mondhatjuk, a főkiterjedés minden tagában minden ifjú ember ismeri. May Károly kalandor utatrásait, amelyek érdekessé, jellemképzők és lelkesítő, amellét észrevétlenül is élvezetesen tanítók és tanulságosak, az ifjúság szívesen a világon mindenütt szereti, olvassa és nagy örömmel várja, mikor jelenik meg egy új May kötet. Ára 132 lei minden k. gyűjteményben, vagy Lepagenál, Chuj. Kérje az Athenaeum ifjúsági művek teljes jegyzékét.

A HAMBURG-AMERIKA LINIE

hajóival a világ összes kikötőibe utazhat:

Gyorsjáratok

Eszak-Amerika, Kanada,
Középamerika
(Columbia, Venezuela)
CUBA, MEXICO,
DÉLAMERIKA,
AFRIKA-ba.

Csakis elsőrendű hajók, kitanó kényelemmel. — Kiszolgálás és ellátás a legmértékesebb áron.

Olasz tanulmányi utazások Amerikába beutazás bármikor.

Kérjen információt és prospektust a
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.
tól, Timisoara, Str. Moray 1. és

Künstler A.

Vizum- és utazási irodától, 461
Arad, Bulev. Regina Maria No. 24.
Telefon 88.

Letartóztattak egy ismert aradmegyei földbirtokost a timisoarai vádtanács utasítására

Fogvamarad a főtárgyalásig Wiesenmayer Vilmos simandi földbirtokos, akit gyilkosság kísérletével vádolnak — Szordán tüzi ki a főtárgyalást az aradi törvényszék

Hétfőn délután váratlanul letartóztatták Simandon *Wiesenmayer Vilmos* ismert földbirtokost, akit — mint annakidején megirtuk — gyilkosság kísérletével vádolnak. Az eset előzményei 1935. augusztusában folytak le, amikor *Cohan Dimitrie* simandi lakos feljelentést tett a földbirtokos és három alkalmazottja: *Boldizsár Péter*, *Boldizsár Demeter* és *Boldizsár János* ellen, akiket azzal vádolt, hogy meg akarták ölni. A feljelentő elmondta, hogy *Wiesenmayer* gyűlöletet szít az ottélt románság ellen és béresei megtámadták őt, majd a birtokos tetteg bántalmazta és végül többször rálőtt fegyverével, a golyók azonban nem találtak. A feljelentés után, 1935. szeptember 17-én letartóztatták a földbirtokost, aki ellen a gyilkosság kísérlete vádját emelték. *Wiesenmayer* azzal védekezett, hogy a béresék verekedéséhez semmi köze sem volt és nem lőtt rá *Cohanra*. A letartóztatás ügye a timisoarai tábla vádtanácsa elé került, amely október 3-ikán elrendelte a földbirtokos szabadlábrahelyezését, ami meg is történt.

A bünyői vizsgálat tovább folyt és végül a vizsgálóbíró vádiratot készített a földbirtokos, valamint három alkalmazottja ellen, akiket gyilkosság kísérletével vádolt. Így került újra az ügy a timisoarai tábla vádtanácsához, amely helybenhagyta a kiadott vádiratot, egyben azonban — a súlyos vádra való hivatkozással — elrendelte *Wiesenmayer Vilmos* azonnali letartóztatását. Ez hétfőn reggel meg-

történt és ma délelőtt beszállították a földbirtokost az aradi ügyészség fogházába. Úgye ma délelőtt került a törvényszék második szekciójának vádtanácsa elé, ahol a földbirtokos ügyvédje, dr. *Sporea Ion* kérte védece szabadlábrahelyezését, azzal az indokolással, hogy *multkori szabadlábrahelyezése óta nem történt semmi olyan esemény, amely indokoltá tette volna a mostani letartóztatást, majd hivatkozott arra, hogy védece olyan anyagi körülmények között él, amelyek kizárják a szökés veszélyét. Végül bejelentette, hogy hajlandó olyan összegű kauciót letétbe helyezni, amelyt a törvényszék jónak lát. A bíróság rövid tanácskozás után elutasította a szabadlábrahelyezési kérelmet és elrendelte, hogy *Wiesenmayer* az ügy főtárgyalásáig fogvatartsák. A védő kérte a bíróságot, tüzzön ki rövid terminusra főtárgyalást, hogy mielőbb befejeződhessen a bünyű. A törvényszék második szekciója szordán tüzi ki az érdekes ügy főtárgyalásának időpontját.*

Szeplős, pattanásos,

májtoltos, mitesseres arcát hozassa rendbe
PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Rékly-ház.)

Nagygyűlésen tiltakozik Arad iparostársadalma az új ipar- törvény-tervezet ellen

Az ország iparossága, valamint mindazok, akiket az új ipartörvénytervezet közelről érint, közös mozgalommal igyekeznek elérni a tervezet megváltoztatását és a sérelmes paragrafusok mellőzését Arad iparostársadalma, szervezetekre való tagozódásra való tekintet nélkül, csütörtökön este 8 órai kezdettel, monstre-gyűlést rendez az Iparos Otthon nagytermében. A gyűlést a Kisiparosok Országos Szövetségének aradi fiókjá, amely *Coroban Stefan* elnöke alatt működik, hívta össze, de a gyűlésen az összes aradi iparos-szervezetek képviseltetik magukat.

Ez a gyűlés annál nagyobb jelentőséggel bír, mert hiszen Arad iparossága tudvalevőleg egyszer már fel akarta emelni tiltakozó szavát *Roman Valer* tervezete ellen, de ekkor a gyűlést nem engedélyezték. Most azonban, hogy az illetékes hatóságok a gyűlés megtartására megadták engedélyüket, természetesen, hogy ezen a gyűlésen az aradi iparosok rendkívül nagy számban képviseltetik magukat, annál is inkább, mert hiszen létérdekeikről van szó. A csütörtök esti gyűlésen képviseltetik magukat az Ipartestület, amely tudvalevőleg az ipartörvény-tervezet ellen szintén erőteljes mozgalmat kezdeményezett, az Ipari Szindikátusok Federációja, amelyeknek *Reinhart Gyula* az elnöke és meghívják a gyűlésre a Munkakamarát is.

A csütörtöki gyűlésen egyben megválasztják azokat a kiküldötteket is, akik résztvesznek a január 26-ikán és 27-ikén Bucarestben megtartandó országos tiltakozó kongresszuson.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán** :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel

az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

BARNA, alacsony leány keresi díszkrét középtaru uriember ismeretségét, ki anyagilag támogatná. Leveleket „Fess leány” jelígre a kiadóba kérek. 400

LAKÁS.

Különbejáratu elegánsan butorozott nappali szoba, közvetlen fürdőszobával, február 1-re kiadó. Str. Pop Cicio 6-8. (Str. Desseanu sarok.)

HAROMSZOBAS földszinti lakás minden komforttal ellátva, február 1-re kiadó. Bövebbet Piața Catedraliei 5., házfelügyelőnél. 396

MAGANHAZ 3 szoba, fürdőszoba, 7 méteres műhelyhelyiség, kiadó. Cim a kiadóban. 395

KÉTSZOBAS, fürdőszobás, konyhas lakást keresek azonnalra. Cimeket kérem leadni III. ker. adóhivatali pénztár.

CSALADIAS OTTHONT keres komoly uriaszony jobb családnál. Teljes című ajánlatokat „Belvaros” jelígre a főkiadóba. 398

NÉGYSZOBAS, fürdőszobás lakást keresek a központban földszinti vagy I. emeleten május 1-ére. Ajánlatokat „Állandó lakó” jelígre főkiadóba kérek. 403.

VÉTFEI ÉS FIADÁS

Pászkaeladás az Ortodox Izraelita Hitközség sütdőjében megkezdődött, viszonteladónak is. 401

Consolidare B. kölcsönt, ad. tonokat, 1934. kölcsönt legmagasabb árrban vesz *Tenner Lajos*-cég Arad. 402

Mosómedve-bunda eladó. Cim a kiadóban. 397

TELJESEN jókarban levő jégsekrényt megvételre kersek. Cimet a kiadóhivatalban kérem leadni.

Pléh- és fabordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb léptetben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 100

Vendéglősök és mészárosok figyelmébe!

1 drb. 2 ajtós nagy jégsekrény
1 „ komplett sörfejítőgép
2 „ komplett dugaszológép
2 „ oinkkel bevont puld hűtővel
1 „ cassa tükörrel
1 „ strátkocsi 2 lóra
1 „ könnyű homokfutó
minden elfogadható áron sürgősen eladó. — Erdőküldni lehet:
Werner Fülöpnél
Páncotán. jud. Arad. 237

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JANUÁR 22.

Bucaresti. 12.35: Gramofon. 1.30: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6: A tancok története. Zenetörténeti előadás zenekari számokkal. 8.15: Operettlemek. 9.15: Egyházi zene. 10.05: Marie Andá énekel. 10.45: Rádiózenekar. 12—1: Rádiózenekar. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: A női kalapdívat története. Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05—2.30: Hanglemezek. Közben kb. 1.30: Hírek. Közben kb. 2.15: Időjárás-jelentés. 2.40—3.25: Az Egyetemi Énekkarok éneknégyese. 3.40: Hírek. 5.10: A rádió diákfelőrája. 5.45: Hírek. 6: Katonazene. 7: A szuezi csatorna a világ gazdaságban. 7.30: Cigányzene. 8.40: Hangjátékelőadás a stúdióban. 11: Hírek. időjárás-jelentés. 11.20: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 12.30: Jazz-zenekar. — Budapest II. 7.30—7.55: Olasz nyelvoktatás. 8.30—9.50: Szalonzenekar. 10—10.20: Hírek. 10.25—11.20: Cigányzenekar. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Szórakoztató zene. 2.10: Szórakoztató zene. 3: Hangverseny. 5.05: Sramilemezek. 6.05: Hans Wagner. Schönkirch- és Karl Senn szerzeményei. 7.30: Eszperantó. 8.20: Edmund Eysler-művek. 9: Az osztrák rádió ünnepi hangversenye a Liszt-év alkalmából. „Krisztus oratórium”. Vezényel *Felix v. Welngartner*. 11.35: Zamazal-jazz. 12: Hírek. Utána: Jazz. — Belgrad. 12: Rádiózenekar. 2.15: Dalok. 5: Dalok. 5.30 Rádiózenekar. 8.50: Gramofon. 11.20: Gramofon. — Deutschlandsender. 7.30: Szórakoztató zene. 1: Déli zene. 3: Könnyű zene. 4.15: Hegedű- és énekszámok. 5: Könnyű zene. 7.15: Hanna Arens zongorázik. 11.30: Fuvolaszámok. 12—1: Táncczene. — Milano. 12.30: Gramofon. 1.15: Gramofon. 2.10: Szórakoztató zene. 5.20: Gramofon. 9.35: Kamarazene. 10.45: Táncczene.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 23.

Bucaresti. 12.35: Gramofon. 1.30: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6.15: Stefanescu-zenekar. 7.15: Stefanescu-zenekar. 8.15: Gramofon. 8.55: Hangversenyismertetés. 9.15: Szimfonikus hangverseny. 11.45: Hírek külföldre. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Hanák Árpád zongorázik. 1.45: Hírek. 2—3.20: Hanglemezek. Közben 2.20: Időjelzés. 3.40: Hírek. 5.10: Repülő nők. 5.45: Hírek. 6.30: Szalonötös. 7.30: Ki a művelt ember? 8: Hanglemezek. 9.10: Hírek. 9.30: Hangverseny. 11.35: Cigányzenekar. 12.20: Jazz-zenekar műsora. Budapest II. 6—6.25: Az angol irodalom szelleme. 7—7.25: Angol nyelvoktatás. 8.40—9.05: Munkásfélóra. 9.30—10.40: Hanglemezek. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Déli hangverseny. 3: Szimfonikus lemezek. 5.05: Részletek Wagner-operákból gramofonon. 8.20: Szórakoztató zene. 9: „János király”. Shakespeare drámája. 11.30: Gramofonkabaré. 12.10: Felolvasás Ausztriáról jugoszláv nyelven. Utána: Jazz. — Belgrad. 12: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 6: Dalok. 7.30: Angol lecke. 8.50: Gramofon. 9: Szimfonikus hangverseny. 11.20: Rádiózenekar. — Hamburg. 7: Torna. 7.30: Reggeli zene. 11.15: Népdalok. 1.10: Déli zene. 3.20: Zenés szórakoztató műsor. 5: Szórakoztató zene. 7: Hangverseny. 8: Szórakoztató zene. 12: Balettzenék. Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 1.15: Gramofon. 2.10: Gramofon. 6.15: Énekszámok. 9.35: Manon Lescaut Puccini dalműve. — Pozsony. 1.10: Gramofon. 4: Rádiózenekar. 6.35: Gramofon. 6.40: Magyar közvetítés. 7.35: Gramofon. 8.50: Fuvolaszámok. 11.30: Prága.

Hirdessen az 51 éve
fennálló
„Aradi Közlöny”-ben